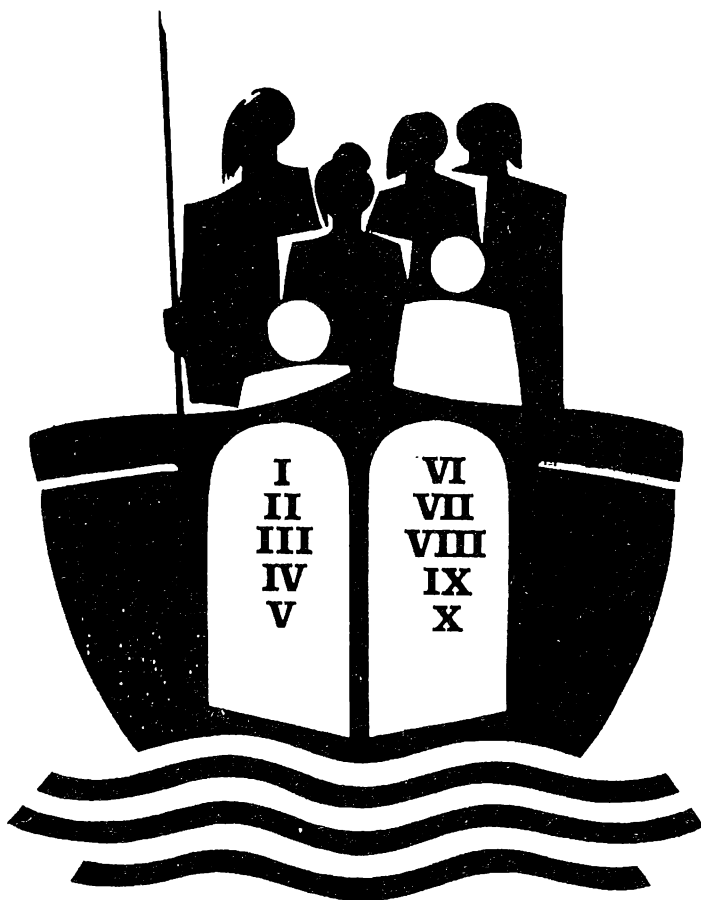

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenhatodik évfolyam
2005. június

6

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: A profetikus igehirdetés. (10.) A profetikus igehirdetés aktuális feladatai.....	279
--	-----

Vasárnapi prédikációk

Dénes Béla: Példázat a szőlőmunkásokról. Máté 20,1–16.....	283
Kató Béla: Az igazi keresztyén élet mértéke az adásban van... Apostolok Cselekedetei 11,25–30	285
Székely István: Belső megújulás. Efézus 3,14–19	289
Id. Mátyás Árpád: A félelem gyötrellemmel jár. 2Mózes 1,12	291

Prédikáció tanévzárásra

Gavrucza Tibor: Válasszatok még ma! Józsué 24,13–15.....	294
--	-----

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Mélyebb odaadásra törekedve.	297
--	-----

Alkalmi prédikációk

Igehirdetés FIKE istentiszteletre:

Jenei Tamás: Isten hajléka vagy az Európai Ház? Efézus 2,19–22.....	303
---	-----

Rádióprédikáció:

Bányai László: „Az Úrnak kedveltje” 1Mózes 35,16–21	306
---	-----

Keresztelési igehirdetés:

Mike Pál Attila: A három kérdés. Máté 28,18–20	307
--	-----

Esketési igehirdetés:

Paniti Eszter: Lakozzon Krisztus a ti szívetekben! Efézus 3,17.....	308
---	-----

Temetési igehirdetés:

Székely András: Kétféle út. Máté 7,13–14	309
--	-----

RORLÉSZ értekezleten elhangzott igehirdetések:

Székely József: Akinél Istennek igéje van, az igazán szólja azt! Jeremiás 23,28–29	311
--	-----

Zöld György: Áldott az Isten! 1Péter 1,1–5.....	315
---	-----

A címlapon Orth István *A keresztyénség hajója* című grafikája látható

A hátoldalon Martin Bubertől *Haszid történetek*

Tanulmány

Boross Géza
Budapest

A profetikus igehirdetés (10.)

IV

A profetikus igehirdetés aktuális feladatai

A profetikus igehirdetés történetének és fenomenológiájának tanulságai a profetikus igehirdetés időszerű feladatai átgondolásának impulzusai. A történeti és fenomenológiai vizsgálódás azzal az alapvető tanulssal szolgál, hogy a profetikus igehirdetés nem valami hajdan volt, nemcsak valamiféle átmeneti jelenség az egyház történetében, hanem permanens, mindig aktuális módja az Ige szolgálatának. Indoka az ecclesia semper debet se reformari követelménye. Éspedig elsőrendben éppen az egyház igehirdetése miatt, mert az egyház igehirdetése – ahogyan arra már Barth is figyelmeztet a Kis dogmatikában – állandóan a tévedhetés veszedelmében forog. Barth szerint a dogmatika hivatott e tévedések kiküszöbölésére, illetve korrigálására. A profetikus igehirdetés feladata viszont a laikus dogmatika tévedéseinek és az ezekből eredő téves etikai konzekvenciáknak korrigálása. A profetikus igehirdetés Isten konkrét beleszólása népe életébe, s népén keresztül a mindenkor adott társadalom életébe. Még akkor is, amikor a társadalom nem is akar tudni Istenről. A profetikus igehirdetés nem az evangélium relativizálása, hanem inkább radikalizálása. Azaz az evangélium és törvény organikus egységének realizálása. Mindez konkrétan azt jelenti, hogy a profetikus igehirdetésnek a harmadik évezred elején négy alapvető feladata van, és-pedig: 1. információ, 2. interpretáció, 3. konfrontáció, 4. inspiráció.

IV.1. A profetikus igehirdetés – információ

Az információ szótári jelentése szerint annyi, mint felvilágosítás, tájékoztatás, hírközlés. A profetikus igehirdetés első számú egyházi és társadalmi feladata ez: felvilágosítás, tájékoztatás, hírközlés. Miről? Azokról a valóságokról, tényekről, melyekről kortársaink vagy nem tudnak semmit, vagy homályos, zavaros sejtéseik vannak csak róluk. Ezek a valóságok a következők:

1. A profetikus igehirdetés információ Istenről

Az Isten „halála”, az Isten „csendje”, a Buber emlegette „istenfogyatkozás” sajátos, modern, illetve posztmodern atmoszférájában Istenről beszélni hírértékű, informatív jellegű kommunikáció. Abban a szituációban, amikor Isten rejtőzködése miatt úgy kell élni, „mint-ha Isten nem volna”, minden pozitív közlés Istenről az újdonság, a meglepetés erejével ható információ. Mint ilyen, egyfajta sajátos teológiai „felvilágosítás” (Aufklärung). Azt is mondhatnók, a racionális Aufklärunggal szemben antiaufklärung. Sőt még találóbban, a profetikus isteninformáció egyfajta pneumatikus detoxikáció, kortársainak kijózanítása a hitetlenség narkózisából. Mi ennek az információnak a tartalma? Mi legyen a kérügmája?

1.1. Legyen először is bizonyágtétel Isten törvényeinek változatlan érvényességéről. Isten országának a rendjéről. Az, hogy az ún. modern ember összetörte a kőtáblákat, távolról sem jelenti azt, hogy Isten is összetörte azokat. Változatlanul érvényes ma is Isten Tízparancsolata, annak krisztusi summáriuma, a kettős nagy parancsolat, s e parancsolat meg-

artásának emberi, történelmi paradigmája – Jézus Krisztus élete. A profetikus igehirdetés legyen bizonyágtétel arról, hogy a hordónak szüksége van a bronzokra, a lónak zablára, az emeletes ház lakóinak korlátokra, a közúti forgalomnak KRESZ szabályokra, az emberi életnek erkölcsi normákra. Ezek a normák a Biblia Istenének parancsolatai. Betöltésük Isten akarata iránti engedelmség. Tehát, változatlanul van értelme az istentiszteletnek, a vásárnap megszentelésének, a szülők, a tulajdon, az élet, a házasság, a másik becsülete tiszteltetésének. Mutassa meg az indukció segítségével a profetikus igehirdetés, hová vezet Isten törvényeinek lábba tiprása kicsiben és nagyban. Ugyanakkor mutassa meg, hová vezet Isten törvényeinek szív szerinti hálás betöltése. Példának okáért, mivé lett Genf városa Kálvin nélkül, és mivé lett Kálvin visszahívása után. Vagy mivé lett volna Anglia a metodista ébredés nélkül. A profetikus igehirdetés tehát adjon információkat Istenről, olyan információkat „melyeket szem nem látott, fül nem hallott, embernek szíve meg sem gondolt” Beszéljen a profetikus igehirdetés Isten transzparenséről.

1.2. A prófétai igehirdetés legyen információ Isten gondviselésének valóságáról. Igehirdetésünk akkor profetikus, ha egyrészt biztos zengésű trombitaként szól Isten létezéséről, uralkodásáról, másrészt azonban akkor, ha ugyanilyen félreérthetetlenül szól a gondviselés csodájáról. Ez a proklamáció a szó igazi értelmében vett információ. Meglepő híradás, hiszen kortársaink közül mindazok, akik az élet árnyékos oldalán élnek, akik szenvedni kénytelenek a társadalmi élet visszásságaitól, akik roskadoznak a sorscsapások alatt, akik ártatlannak érezve magukat látják a gonoszok jószerencsését (Ps 73!), azok éppen az isteni gondviselés valóságát vonják kétségbe, s tekintik azt teológiai doktrínának, ábrándnak, hívó naivitásnak, amire lépten-nyomon rácsúfol a hétköznapi valósága. A profetikus igehirdetés a gondviselés valóságának proklamálásával a teodicea okozta kábulatból detoxikál. Kijózanft. Először azzal a kérdéssel, mid van, amit ne úgy kaptál volna? (1Kor 4,7). Másodsor azzal az információval, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van (Róm 8,28). Harmadsor azzal az információval, hogy „Őtöle, Őáltala és Őreá nézve vannak mindenek” (Róm 11,36). Mindezt az információt a profetikus igehirdetés az indukció segítségével verifikálja. Fel kell tehát kutatnia mindazokat a példákat, konkrét eseményeket, melyek az egyháztörténetben, a gyülekezetben, a gyülekezet környezetében, sőt az igehirdető magánéletében az isteni gondviselés valóságáról beszélnek. Melyek bizonyítják, hogy csakugyan „minden jó adomány és tökéletes ajándék felülről száll alá...” (Jak 1,17) Hogy igaza van a Heidelbergi Kátének, amikor 27. kérdésére, micsoda az isteni gondviselés, így felel: „Istennek mindenható és mindenütt jelenvaló ereje, mely által mennyet és földet, minden teremtménnyel egyetemben mintegy saját kezével fenntart és úgy igazgat, hogy fák és füvek, eső és szárazság, termékeny és terméketlen esztendő, étel és ital, egészség és betegség, gazdagság és szegénység, szóval minden, nem véletlenül, hanem az Ő atyai kezéből jön.”

1.3. A profetikus igehirdetés legyen információ az utolsó ítéletről. Arról, hogy Isten felelősségre von egykor az életünkért (Préd 12,1). Arról tehát, hogy Isten nemcsak a múlt, és nemcsak a jelen titokzatos Felkiáltójele, a Végső Valóság, akivel számolni kellett az atyáknak, és számolniuk kell nekünk ebben a pillanatban, hanem Isten a jövőendő Istene is, minden út Őfelé vezet. A halál nemhogy elrejtene előle, hanem közelebb visz hozzá. Istent nem lehet kikerülni. Ha sikerült is – önmagunk áztatása szerint – egy életen át bujkálni is előle, kikerülni a Vele való találkozást, a végén nem lehet. Mindnyájunknak meg kell jelenni a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megjutalmaztassék aszerint, amiket e testben cselekedett, vagy jót vagy gonoszt (2Kor 5,10). A református és nem református keresztyén szószék becsületügye informálni a prédikáció hallgatóit a titkon néző és nyilván megfizető Isten valóságáról (Mt 6,4). Posztmodern társadalmunk egyik legveszedelmesebb önámítása

az, hogy igazán senki sem látja az életünket, gondolatainkat, érzéseinket. Isten igéje kijózanít ebből az illúzióból. „A te Atyád titkon néz!...”

2. A profetikus igehirdetés információ Krisztusról

2.1. A profetikus igehirdetés üdvtörténeti és ekléziasztikai feladata Jézus Krisztus feltámadásának proklamációja. Alapszabály, a húsvéti örömhír, a Krisztus feltámadásának evangéliuma nincsen hozzákötve a húsvéti ünnepekhez. „Az apostolok – olvassuk az ApCsel 4,33-ban – nagy erővel tesznek vala bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról...” Hol? Mikor? Pünkösöd után, a Szentlélek kiáradására létrejött gyülekezetben. Feltűnő, miért a pünkösdi csodáról, a friss, egész életünket átformáló eseményről, a Lélek kitöltetéséről beszélnek? Nyilvánvalóan azért, mert a Lélek nem azért töltetett ki, hogy Róla szóljon az apostoli bizonyágtétel, hanem azért, hogy Krisztus feltámadása hirdettessék, éspedig nem is akárhogyan, nem unottan, nem ímmel-ámmal, nem száraz információ alakjában, hanem hangsúlyozottan, „nagy erővel” S ez a jelzés nem hangerőt akar jelenteni, hanem életformáló gondolat-, érzés- és akaratformáló erőt. Azokra a változásokra utal, mely változások az igehirdetés nyomán bekövetkeztek az apostoli igehirdetést hallgató emberek életében. Az egyház igehirdetésének ezért ma is központi kérügmája kell legyen a Krisztus feltámadásáról szóló örömmüzenet. Minden igehirdetés rejtett főtétele vagy visszatérő refrénje kell legyen: Krisztus feltámadott, kit halál elragadott... Krisztus feltámadásának a hirdetése ma is az egyik legsürgetőbb profetikus információ. Azért, mert kortársainknak vagy egyszerűen fogalma sincs a Krisztus feltámadásáról, vagy ha van, akkor egyszerűen elfogadhatatlan számukra a hír. Kortársaink közül sokan legfeljebb addig hajlandók elmenni, hogy Krisztus a tanítványok hitében támad csak fel. De nem a valóságban. Márpedig az evangéliumok is, de Krisztus mai tanítványainak hittapasztalatai szerint is Krisztus él, az igében megszólít, a sákramentumokban közli magát velünk. Annyira, hogy benne „mindenre van erőm”. Vele ki lehet bírni azt, ami nélküle kibírhatatlan. Az egyik legizgalmasabb homiletikai probléma, hogyan beszéljünk kortársainknak a Krisztus jelenlétéről, a *Christus praesens*ről?

2.2. A másik ugyanilyen akut homiletikai probléma, hogyan beszéljünk kortársainknak a Krisztus közbenjárásáról? Mert a Biblia erről is tudósít (Zsid 7,25). Annál inkább szükséges prédikálni a Krisztus közbenjárói tisztét, minél erősebben terjed – olykor reformátusok között is – a mariológia, a Szűz Mária közbenjárásáról szóló katolikus doktrína. Ebben a vonatkozásban is proklamálni kell a *solus Christus* biblicumát. Jézus Krisztus világosan megmondotta: „Senki nem mehet az Atyához, hanemha én általam.” Ő az *egyedüli* Közbenjáró Isten és ember között. Olyan „főpap”, aki meg tud indulni gyarlóságainkon, ezért bizalommal járulhatunk Hozzá, hogy irgalmasságot nyerjünk, és kegyelmet találjunk alkalmas időben való segítségül (Zsid 4,16).

2.3. A profetikus igehirdetés harmadik problémája ma, hogy hogyan prédikáljunk Krisztus visszajöveteléről? Hogyan prédikáljunk úgy, hogy prédikálásunk ne legyen rajongó apokaliptika, hanem nagyon is tárgyilagos információ a parúzia, a második advent bizonyosságáról? Alapszabály: a parúzia proklamálása nem lehet csak az ún. kisegyházak (szekták) privilégiuma. A parúzia proklamálása a történelmi egyházak szószékeinek is feladata! Ebből a szempontból ma is tanulságos az idősebb Blumhardt igehirdetésének vizsgálata.

3. A profetikus igehirdetés információ a Szentlélekről

Ha valaha időszerű volt az egyháztörténelem folyamán hiteles tájékoztatót (információ-t) nyújtani a gyülekezeteknek a Szentlélekről, akkor a mi mostani időnkben igencsak időszerű tevékenység. Ezt a szolgálatot indokolja, sürgeti, sőt követeli az a zűrzavar, ami ma-

napság éppen a pneumatológia területén uralkodik az egyházakban. Régen elmúlt már az ún. pneumatológiai vákuum ideje. Ma, az ezredfordulón sokkal inkább pneumatológiai „boom”-ról kell beszélni, mint vákuumról. De még inkább sürgeti a pneumatológiai információt Bohren figyelmeztetése, miszerint a mi nemzedékünk Istentől kapott vizsgakérdése, tudjuk-e érzékelni a Szentlélek impulzusait vagy sem? A kérdés tehát, hogyan, miből lehet megállapítani a Szentlélek jelenlétét, hatását? Emberi életünk melyik területén jelentkezik legvalóságosabban Isten lelkének inspirációja? Nos, a református pneumatológia szerint a Szentlélek hatása elsősorban és döntően nem emocionális síkon (extázisban), hanem etikai síkon jelentkezik. Éspedig úgy, mint szeretet, öröm, békesség, békétűrés, jóság, szívesség, hűség, szelídség, mértékletesség (Gal 5,22).

4. A profetikusi igehirdetés információ a Sátánról

„Művelt teológus nem prédikál az ördögről” – írja Bohren a *Predigtlehrében* (München 1972, 414), mivel úgymond „eredményesen entmitologizáltuk őt” Az ördöggel való sokkolás ideje után elérkezett az ördögtől való „búcsúlevél” ideje – halljuk úton-útfélen. A Biblia ma is változatlanul érvényes világosságában azonban az ilyen beszéd az ördögről téves, hazug információ. „A Sátán valóságára úgy rávilágít az Ige fénye, hogy afelől nem maradhatnak kétségeink” – írja dogmatikájában Victor János. Hasonlóan látja a kérdést Török István is: „Azzal tesszük a Sátánnak a legnagyobb szolgálatot, ha kétségbe vonjuk létezését...” – írja Dogmatikájában (224), majd így folytatja lejjebb: „A Biblia a Sátánról úgy beszél, mint a leghatalmasabb ellenségről. Mindenre elszánt, merészségben és ravaszságban, kitartásban és gyorsaságban fáradhatatlan, mindenféle harci szerszámmal bőven felszerelt, s a gonosz lelkek seregével rendelkezik. Úgy férközik hozzánk, hogy csábító csalárdságival Isten igazságát ostromolja...”¹ Ezért feladata az igehirdetésnek, s éppen ezáltal lesz profetikussá, felvilágosítani, informálni a gyülekezetet arról, hogy a Sátán nem ment nyugdíjba.² Bár a döntő csatát elveszítette Nagypénteken és Húsvétkor, de kétségbeesett utóvédharcokat folytat. Ugyanúgy, mint a német hadsereg a második világháborúban Sztálingrád után. A háborút elveszítették, de az utóvéd harcokat folytatták egyre vadabban, egyre elkeseredettebben. Pontosan ebben a helyzetben van az üdvtörténet ez utolsó fázisában, a Krisztus mennybemenetele és visszajövele közötti időben az ősellenség, a Sátán. Még mindent bevet, megpróbál Krisztus ellen, Isten országának dicsőséges kibontakozása ellen.³ Bohren véleményét különben olyan „művelt” teológusok cáfolták, mint például dr. Joó Sándor vagy Abrahamovicz lekipásztorok Bécsben.⁴ Joó Sándor 1953. augusztus 24-én Pasaréten prédikált a Sátánról *Bepillantás a kárpit mögé* címmel.⁵ A bécsi lekipásztor pedig 1979-ben *Teufel* címen négy igehirdetést tartott az ördög munkájáról a Jób 2,1–10, az 1Sám 28, a Mt 4,1–11 és a Lk 4,31–37 alapján.⁶

A prédikációk – írja a kiadó Peter Karner – nagy visszhangot váltottak ki a bécsi városi református templom hallgatósága részéről. Megállapíthatjuk tehát, hogy egyáltalán nem anakronizmus, hanem nagyon is korszerű, időszerű prédikatori szolgálat közismertté tenni a Biblia tanítását a Sátánról.

¹ R. Bohren, *i. m.* 444.

² Dr. Victor János, *Dogmatika*, soksz. teol. kurzus, 45.

³ Dr. Török István, *Dogmatika*. Amsterdam 1985, 224.

⁴ Uo.

⁵ *Mindenkor örüljetek*, Bp. 1997, 117 s. köv.

⁶ *Wiener Predigten* 8.

Vasárnapi prédikációk

Dénes Béla

Albis

Példázat a szőlőmunkásokról

Alapige: Máté 20,1–16

Bibliolvasás: Máté 20,16

Télen, nagy havazások idején gyakran látunk árokba csúszott kamionokat, gépkocsikat, amelyek már saját erejükből képtelenek visszajutni az útra. Kell egy nagyobb erő, amely ezt megteheti. Vannak lecsúszott életek, kisiklott emberi gondolkodásmód, ahol csak egy magasabb gondolkodási szint segít. Jézus tanít és erőt ad, hogy kiemelkedjünk, felülkerekedjünk a földhözragadt mentalitásunkhoz. Ő hozhatja egyenesbe a mi életünket.

Mi ha kenyérről, vízről beszélünk, gondoljunk az örök élet vizére és a mennyei kenyérre. Lényegében Jézus mindig a mennyek országáról szól, amikor példázatokban beszél.

Az ember nemcsak a kemény télre, hanem a forró nyárra is panaszkodik. Ez a példázat is olyan emberekről szól, akik arra panaszkodtak, hogy a „nap hőségét szenvedték”.

Jézus hallgatóságának zöme szegény ember, napszámból élő volt. Jézus nagy együttérzéssel szól róluk és szólítja meg őket, akik közelebb vannak a mennyek országához, mint a gazdagok. Át kellene hogy hasson minket is, és minden keresztyént, a szociális érzékenység.

Jézus ilyen napszamosokról szól e példázatban, akik kora reggel kiállnak a piacra, hogy felfogadják őket. Megalázottan és kiszolgáltatva munkára várnak, amint a mustráló szemek válogatnak közülük. Egyetlen vagyonuk a munkaerejük, amit értékesíteni tudnak, amiből meg kell élniük népes családjajaikkal együtt.

Farkastörvények uralkodnak itt is, kegyetlen a világ a mindenkori munkaerőpiacon. Vannak, akik könnyebben érvényesülnek, jobban „el tudják adni magukat”, vannak, akik a piaci versenyben alulmaradnak, akik hátraszorulnak, akik „nem olyan kelendők”, gyengék, idősebbek vagy csak nem rámenősek, szegénylősek, gátlásosak, kiábrándultak, elfásultak.

A kiszolgáltatottságnak fokozatai vannak. A rabszolgák élete kevésbé irigylésre méltó, akik nem is rendelkeznek szabadon önmaguk felett, sőt sokszor családjuk felett sem, ám legalább a mindennapi eledel és ruházat biztosítva van a számukra. A volt kommunista diktatúrák ilyenfajta helyzetbe kényszerítették az embereket. A megtévesztettek közül sokan visszasírják azt az időt, amikor legalább volt munkája és kenyere mindenkinek. Idővel az emlékek is torzultak vagy egyenesen megszépülnek, és ez csapda lehet a mi számunkra is, mert elégedetlenséget, sőt Isten iránti bizalmatlanságot szül, zúgolódást, akár gyilkos haragot is. Már a pusztában vándorló Izráel is belesett ebbe a bűnbe, amikor nem tudták értékelni azt a szabadságot, amit az Úrtól kaptak, és terhes volt az a függőség, amellyel Istenre voltak utalva.

A legkiszolgáltatottabbak a koldusok voltak Palesztinában. Testi fogyatékoságaik miatt ők nem kellek senkinek. A jószívűek alamizsnáiból tengették nyomorult életüket, Isten kegyelméből. Jézus hozzájuk még nagyobb szeretettel viszonyult: „nem Isten büntetése ez rajtuk”, hirdeti következetesen.

Ma is élnek vagy éppen vegetálnak a társadalom peremén elesettek, hajléktalanok, nincstelenség, éhezők, betegek, akikre úgy kell tekintenünk, hogy Isten róluk sem mondott le. „A szegényeknek az evangélium hirdettetik” ma is.

A leprások helyzete még ennél is vigasztalanabb volt, és részben ma is az. Ők a társadalmon kívül szorultak, mint a gadarai megszállott, aki csak a Jézus csodájában bízhatott.

A példázatbeli napszámosok közül csak egy részének sikerült már reggel, idejében munkába állnia, miután megalkudtak a gazdával tíz pénzben, azaz egy dénárban. A többiek elvesztek a tömegben, senki sem figyelt fel rájuk. Senkinek sem hiányoztak sem ők, sem a munkájuk. Ahogy telt az idő, egyre csökkent az esélyük, reménységük, hogy majd este otthon az asztalra tegyék a rájuk váró családtagoknak a mindennapi betevőt. Megkeseredik szájukban a szó, amikor megkérdezi valaki tőlük, hogy „miért álltok itt egész nap tétlenül?” És erre azt felelik, „mert senki sem fogadott meg bennünket” Ennél kétségbeesettebben csak a bethesdai beteg válaszol a Jézus kérdésére: „Uram, nincs emberem!”

Kedves testvéreim, ha anyagi és megélhetési gondok nyomasztanak, ha a munkanélküliség réme fenyeget, ha letaglóz a tehetetlenség és reménytelenség, ha anyagilag csődbe mentél, lelkileg összetörtél, akkor gondolj Arra, Aki téged is keres és megtalál, Aki tereád is gondol, ismeri és számon tartja minden nyomorúságodat! Van mennyei Gazdánk, Aki megfogad, befogad, elfogad bennünket is. Neki célja van a te életteddel is, nem kárhozzát tétlenségre.

Talán sokáig kell várnod Rá, „de a reménység nem szégyenít meg” Ez a példázat egy csodáról szól, egy gazdag ember csodálatra méltó szeretetéről, amellyel gondolt az elesettekre, felkarolva őket, hiszen őt nem a profit érdekli. Ha valóban megtörtént ilyen eset, ennek híre messze földön elterjedhetett. Kivételes esetek ezek az emberi világban, a társadalomban.

Jézus több példázatban is ilyen szívbemarkoló szeretet-megnyilvánuláshoz hasonlítja a mennyei Atya szeretetét, Isten országát. Az anyagiakra oly érzékeny mindenkori társadalmainkban megrázó, felrázó történetek ezek.

Gondoljunk arra a példázatbeli királyra, aki elengedi, azaz magára veszi szolgálja mérhetetlen adósságát. „Lelki befektetéssel” vár lelki hasznot, örömet és boldogságot. A másik király fittyet hányva az etiketre, asztalához ülteti fia menyegzőjén a szegényeket, koldusokat, nyomorékokat, sántákat, vakokat, „a senkiket”. A leggyönyörűbb példázatban a tékozló fiú atya várja és fogadja vissza kisebbik fiát, teljes joggal felruházva és dacolva a nagyobbik testvér önzésével, anyagiasságával és engesztelhetetlenségével.

A jelen példázatbeli földbirtokos háromóránként kimegy a piacra, hogy felfogadja az ott ácsorgókat azzal a ígérettel, hogy ami igazságos és jogos, azt megkapják. Megható, hogy utoljára esteledés előtt egy órával is kimegy, szintén személyesen, noha az előző munkatáborozás óta csak két óra telt el. Szóba elegendik velük, s már ezzel is felüdíti keserű lelküket. Az ő munkájuk már szinte csak szimbolikus értékű, egyetlen órát dolgoztak, azt is már a kellemesebb alkonyati hűvösben, és nem a tikkasztó hőségben!

A nagy meglepetés este éri őket, amikor az utolsók kerülnek először sorra a fizetésnél. Nekik, az utolsóknak volt a legnagyobb az örömük, legtöbb hála a szívükben, mert többet kaptak, mint amit reméltek, mint amit megérdemeltek, Hát nem halt meg a jószág, a szeretet, az irgalom, ezek nemcsak szavak, hanem szívderítő valóság!

A gazdának öröme telt abban, hogy örömet szerezhet. De lehervadt a gazda arcáról a derű, amikor az elsőkre került a sor, utoljára. Felcsaptak a zúgolódás, elégedetlenség, indulat, gyűlölet lángjai. Fájt nekik az egyenlőség, pedig ők a megszerződött bért megkapták, de ők többre vágytak, egyszóval nagyravágyók voltak.

Nem voltak becsapottak, nem történt velük igazságtalanság, Mi ez, ha nem az irigység? Már Kain esetében ez a fajta irigység csapott át a testvér elleni gyűlöletbe és fajul gyilkossággá. A főpapok és farizeusok részéről szintén az irigység motiválta az Úr Jézus elleni gyűlöletet. Éppen velük száll vitába Jézus ezzel a példázattal is, hogy magukra ismerjenek azokban, akik az elsőségüket, kiválasztottságukat féltik.

A példázatbeli zúgolódók nem szolidarizálnak a még elesettebbekkel, csak csoportjukon belül képesek összefogni a gyűlölet talaján. Ez tartja össze őket. Ez a fajta összetartó erő az emberiség történelme folyamán sokszor válik tomboló gyűlöletté, a gazdagokkal szemben öntörvényű igazságot hirdetve. Ez őt testet erőszakban, lázadásban, bosszúállásban és vérengzésben. Lehet-e méltányosságot, „új világot” teremteni szeretet nélkül? Csak felforgatni a régi rendet, azzal az önző céllal, hogy ők legyenek az elsők?

Elsősorban nem a külsővel van baj, hanem a belsővel, nem a formával, hanem a lényeggel, ami az ember szívében van.

Fogadd be szívedbe, mint a példázatbeli jószágos úr, azt, aki nem kell senkinek, „csak az Úrnak van szüksége reá”

A *nem kell* a legtöbb boldogtalanság gyökere. Az árva gyermeknek nincs senkije, akihez tartozna, a tehetetlen öreg sokszor még az övéi számára is teher. A probléma talán úgy közelíthető meg jobban, hogy mi az, vagy ki az, ami vagy aki nem kell a ma emberének. Nagy betegsége a nyugati névleg keresztyén társadalomnak, hogy nem kell a gyermek, szemben az ázsiai és afrikai kultúrákkal. Riasztó méreteket ölt a népességfogyás. Nem kell a házasság sem. Nem kell, hogy Isten beleavatkozzon az életünkbe. Nem kell az Ő Igéje. Nem kell az egyház. Nem kell a testvér sem. Kisebbségben élő közösségünkötől az utódállam csak megszabadulni akar, de nem kellünk az anyaországnak sem. Ez a felismerés sokkoló hatású, szinte kétségbeejtő. Marad a még megmaradtaknak a „maradiakkal” való szolidarizálás.

A példázatbeli Gazda lecsillapít minden zúgolódást, méltatlankodást atyai jóságával. Az én „akaratom”, hogy mindenkinek örömet és boldogságot szerezzek. „Vedd el, ami a tied és menj el!” Vegyük el, amit, Akit Ő adott a keresztségben, és ezzel a Tőle kapott kegyelemmel távozzunk mi is az Ő felséges színe előtt. Ámen.

Kató Béla

Illyefalva

Az igazi keresztyén élet mértéke az adásban van...

Alapige: Apostolok Cselekedetei 11,25–30
Bibliavásolás: Zsoltárok 30

Kedves Testvérek!

Immáron tizenöt esztendeje annak, hogy tudatosan is egymáshoz tartozunk. Tizenöt év nem nagy idő, de mégis olyan jelentős szakasz a mi életünkben, ami fölött nem lehet nem elgondolkodni. Mi minden köt össze minket, reformátusokat, határon innenieket és túliakat, – ezt nem is tudjuk felsorolni. Viszont egyre inkább érezzük azt, hogy nekünk, keresztyéneknek nagyon szükségünk van egymásra, egymás erősítésére. Olyan világban élünk, amikor a keresztyénellenességgel tábor lehet szervezni. Egy olyan világban élünk, amikor meg lehet nyerni embereket azzal, ha valaki ujjal mutogat a keresztyén egyházra. Ebben a helyzetben nekünk rendkívüli módon oda kell figyelnünk, hogy kik vagyunk, milyen nevet viselünk, mit hordozunk.

Azt hiszem, amit a mai istentiszteleten felolvastam, nagyon elgondolkoztató. Ahogy olvastuk, Antiókiában nevezték először keresztyéneknek a keresztyéneket. Ho-

gyan lehetne meggyőzni a mai világot arról, hogy keresztyéneknek nevezzenek minket, de nem azzal az indítékkal, ahogy ott Antiókiában, hiszen akkor ott ez gúnynev volt. Azt hiszem mindannyian voltunk már olyan helyzetben, hogy tudjuk, ha valakit „nevezgetnek”, az lehel negatív is.

Erdélyben, sok faluban találunk embereket, akiket ma már nem az igazi, a keresztlevelükben szereplő nevükön szólítanak, hanem gúnynevükön. Ezeket úgy kapták, hogy valami olyasmi történt velük, ami által a közösség megbélyegezte őket. Ezek a csúfnévek sok feszültséget okoznak a közösségben, nem egyszer verekedés fakad belőle. Egy-egy bálon a Székelyföldön ma is sokszor előkerül a bicska, mert valakinek ezt a nevét emlegetik.

Azt hiszem, érezzük, hogy mennyire fontos, hogy ha bennünket valaki megszólít, akkor abban a névben az igazi lényünk legyen benne, ne valami másra gondoljanak. A keresztyének, amikor megjelennek Antiókiában, gúnynévvel illetik őket, mint egy szektát.

Azt hiszem, hogy ha meg akarjuk érteni, hogy ebből a gúnynévből hogyan lett egy elismert név, akkor be kell járnunk nekünk is azt az utat, keresnünk kell azt a titkot, amiért ez a név ilyen elismerést kapott. Abban a közösségben, ahol ez történt, elképzelhető, mi minden zajlott le. Úgy éltek, ahogyan ma is élnek az emberek egy üzleti világban. Antiókiában is adnak-vesznek az emberek. Mindent azért tesznek, hogy haszonra tegyenek szert. Ebben a világban jelenik meg az a kis csoport, amelyiknek a tagjait keresztyéneknek csúfolják, akik valamiképpen másként kezdenek élni a közösségükben.

A mi mai világunkban való forgolódásunk sok kérdőjelet okoz nekünk is, a körülöttünk élőknek is. Igazából fel tudjuk-e mutatni azokat a cselekedeteket, amelyek által mi egy alternatívát tudunk kínálni azoknak, akik körülöttünk élnek? Ha megfigyeljük ezeket az embereket, akikről a felolvasott szakasz szól, – pontosan a cselekedeteik által kezdtek a közösségre hatni.

Azt olvassuk, hogy abban az időben jön egy próféta Jeruzsálemből, egy Abagosz nevű ember, aki arról jövendöl, hogy nagy éhínség lesz. Amikor az esti híreket megnézzük vagy az újságokban olvassuk azt, hogy csökkennek a gazdasági mutatók és a világban növekszik az olaj ára, vagy bármilyen krízisről hallunk, akkor az ember első gondolata az, hogy jó lenne túlélni ezt a krízist. Az akkori „híradó” is azt mondta, hogy következik egy éhínség, valamit tennünk kellene. Akik ott éltek, azoknak az első reakciója az volt, ami sokunknak, hogy valamiképpen „bespájzolni”, raktározni kellene, mert szeretnénk megmaradni. Ez az ösztönös cselekvés sokunkban benne van. Elrakni, tartalékolni arra az időre, amit megjövendöltek. Ezáltal a mi életünk biztonságban maradhat.

Azt olvassuk az igében, hogy jön a kérés a jeruzsálemi gyülekezettől, ahol az éhínség már be is következett. Azok, akik akkor nehéz helyzetbe kerültek, kéréssel fordulnak a többi keresztyénhez, hátha segíthetnek. Figyeljük meg, mi az első reakciója ennek a közösségnek. Nem az, hogy miért *nem* tudják támogatni a jeruzsálemi gyülekezetet. Sokféle okuk lett volna, hogy ne támogassák őket. Tudjuk azt, hogy milyenek voltak a jeruzsálemi keresztyének azokkal szemben, akik nem voltak zsidók, akik nem hordták magukon a jeleket, akik nem örökösök. Nagy ellentét alakult ki azokkal szemben, akik távol éltek. Az ember nagyon sokszor kifogásokat keres, és talál, hogy miért ne segítse a másikat. Sokszor tapasztaltuk mi is, hogy egy-egy kéréskor azonnal beugrik, hogy miért *nem* kell tenni ezt vagy azt.

Az elmúlt tizenöt esztendőben Erdélyben nagyon sokszor átéljük azt, hogyan támogatnak bennünket. Higgyék el, drága testvéreim, rendkívül nehéz elfogadni valamit. Ezekben az években sokszor éreztük megalázva magunkat –, de nem volt más mit tennünk. Kiáltani kellett, el kellett küldeni a követeket a világba, mert olyan helyzetbe került az erdélyi református magyarság, amivel nem lehetett megbékülni, kiáltani kellett a

világba. Sokszor hallottunk kifogásokat, magyarázatokat, és sokszor tapasztaltuk azt is, amit az antiókhiai gyülekezet is tett.

Okuk lett volna az antiókhiaiaknak azt mondani: nem segítettünk. Ti is, amikor szükségünk lett volna rátok, nem azt tettétek, amit vártunk. Sokszor a közösségben is találunk magyarázatot arra, hogy valamiképpen elutasítsunk valakit, kizárjunk valakit. Ezáltal sok ember lemorzsolódik, és szegényebbek leszünk mi is.

Látjuk, hogy ez a közösség felfedezi, hogy nem szabad mérlegelni, nem szabad hátsó gondolatokkal élni, hanem egyszerűen cselekedni kell. Ez a közösség felfedezte azt, hogy *az élet nem üzlet, hanem az élet az adásban létezik, az adásban nyer értelmet.*

Amikor ezt a szót kimondjuk, *üzlet*, erre a mostani időre nagyon ráillik. El sem képzelitek, testvérek, hogy ebben a tizenöt esztendőben hogy megváltozott az erdélyi magyar társadalom. Hihetetlen romlás ment végbe bennünk. Pontosan azért, mert átalakul az életünk üzletté. Sok olyan példát tudnék mondani, ami korábban nem volt, és ma ott van közöttünk. Amikor régebben esküvőre hívtak valakit, akkor megvendégelték. A falu kialakította a maga rendjét, de soha nem vitték ezt túlzásba. Ma pedig egy esküvő úgy zajlik le, hogy komoly gazdasági számítás van mögötte. Olyan is van, hogy kölcsönt vesznek fel, mert arra számítanak, hogy bejön az az összeg, amibe kerül, sőt marad is. Listákat vezetnek az emberek, felírják, ki mennyit adott. Pár év múlva vissza kell adni, és sokszor bonyodalom származik belőle, adtak-e annyit, amennyit én adtam.

Szomorú látni és hallani, hogy az élet az *adásból az üzlet* felé változott. Ez rányomja a bélyegét sok mindenre. A mi szeretetünk is, amiről sokat beszélünk, az erdélyi vendégszeretet, sokat változott. Várják az emberek, hogy mit hozott a vendég. A mi egyházi kapcsolatainkban is sok minden ilyen irányba mozdult el. Azért tartom szomorúnak ezt, mert olyan értékeket veszítünk el, ami évszázadokon keresztül a miénk volt. Amelyikre, ha nem is lehettünk büszkéek, de értéknek tekinthettük. Ezek bomlanak, mert *az élet üzlet lett.*

Erre a változásra, ami velünk történt, nem voltunk felkészülve. Mindenki úgy gondolja, hogy be kell hoznia, amit 60–70 év alatt elveszített. Közben elveszítjük a legnagyobb értékeinket. Elveszítjük azokat az értékeket, amiért igazán éltünk.

Nem tanuljuk meg, hogy az életben a legnagyobb értelme az *adásnak* van. Azok a foglalkozások, amik ezzel kapcsolatosak, kezdenek háttérbe szorulni. A tanítói, a lelkipásztori, az édesanyai szolgálat –, mind kezdenek másodrangúak lenni. Ha megnézzük a felvételizők sorát, mindenki közgazdász szeretne lenni, mindenki bankszakember szeretne lenni. Korábban sokan jelentkeztek teológiára, tanítóképzőbe. Most azt látjuk, hogy ez a szám elkezdett csökkenni. Az életünk kezd üzletté válni.

Nem mintha más foglalkozásokban nem lehetne adni, csak szeretném érzékeltetni, hogy van egy tendencia. Vajon ránk fog-e illeni a keresztyén név? Hogyan fognak ránk mutogatni? Keresztyének, reformátusok? Amikor a kapzsóságunkat, az életünknek ezeket a jeleit látják, azok fognak jellemezni bennünket?

Erdélyben nagy reneszánsza van a neoprotesztáns közösségeknek, más szóval kapó-sak lettek a szekták, amelyeknek a háttérben szintén az üzlet áll. A szegény népet, amelyiknek ma is súlyos gondjai vannak, meg lehet venni egy csomaggal, és a maguk oldalára lehet állítani. A legszebb dolgokban is az anyagiak szerepelnek, és ezzel nekünk szembe kell nézni. Elfelejtjük, nem gondolunk rá, mit veszítünk el.

Amikor ezt az ígét olvassuk, annyi mindent tanulhatunk belőle. Amikor összegyűl a gyülekezet, a presbitérium – mondhatjuk ma már így –, akkor azt olvassuk az ígében, hogy elhatároztak valamit, és utána rögtön meg is cselekedték. Egyházainkra sokszor jellemző, hogy határozunk. Nézzük végig a zsinatok döntéseit, az egyházközségi vagy

közgyűlési döntéseket. Nagyon sokszor ezek csak elhatározások, a megvalósítás gyakran elmarad.

Itt, ebben a közösségben határoztak és cselekedtek. Fontos, hogy az ember ne halogasson, ne elvi szinten döntsön dolgokról, hanem amikor dönt, tudja, hogy azt meg is kell valósítani. Hiszen ha mondtunk valamit, ha elköteleztük magunkat, akkor annak mindig folytatása kell hogy legyen. Biztosan ebben a közösségben is volt egyenlőtlenség, mindenkinek más volt a lehetősége. Azt olvassuk az igéből, hogy mindenki a maga tehetsége, lehetősége szerint adott.

Erdélyben megpróbáltuk bevezetni az 1%-os egyházfenntartói járulékot. Olyan nehezen akartak belemenni, mert azt mondták a gyülekezeti tagok, hogy ki tudja azt ellenőrizni, nekem mennyi az 1%-om. Akkor mindig azt próbáltuk mondani, hogy mindenki maga tud elszámolni magával. Ezt nem az ember állapítja meg, hanem az ember az Istennel való beszélgetésben dönti el, mi az ő lehetősége, mi az, amit adhat.

Amikor látjuk, hogy megvalósult a terv az antiókhiai gyülekezetben, amikor látták a többiek azt az akciót, amit lebonyolított az antiókhiai gyülekezet, akkor azok, akik addig azt mondták, ezek szektások, ezek „keresztyének”, most el kezdtek bólogatni, igen, ezek keresztyének, ezek ilyenek. Elkezdnek gördülni a szekerek, és megérkeznek Jeruzsálembe.

Az itteni gyülekezetnek, tizenöt év után mindenképpen meg kell köszönnöm a háti-zsákosokat, akik sok-sok éven keresztül gyógyszer, lelki táplálékot, bármit hoztak nekünk. Azokban az években rendkívül fontos volt az a segítség, amit mi kaptunk Erdélyben. Azok, akik döntöttek és meg is cselekedtek, azok úgy állnak előttünk, mint keresztyének. Tanulhattunk, és továbbadhatjuk, amit tanultunk.

Nem igaz, hogy mindenki átlépett az üzleti világba. A mag, a kicsi közösség ma is úgy él, úgy próbálja osztani a semmijét, azt, amije van, hogy hátha a mai világban is sikerül az ilyen kis közösségeknek példát adni. Mert lehetetlen, hogy azok, akik elmennek mellettünk, ne döbbenjenek rá arra, hogy az élet egyetlen értelme az adásban van. Semmi mást nem lehet ezzel összehasonlítani. Azok, akikre felnéztünk, akiket tiszteltünk, akik körülöttünk éltek, azok voltak kedvesek a számunkra, mert adtak valamit, sokszor az életüket. Erre legszebb példa maga Jézus Krisztus, aki az életét adta oda értünk. Ha az életünket nem is kell ilyen módon feláldoznunk, az életünkben egy részt, kinek-kinek, amire lehetősége van, tovább kell adnia, hátha sikerül valamit tennünk. Nagyon nehéz világban élünk. A világ görcsösen, magába zárva, rettegve él. Vajon ki tudjuk-e nyitni ezt a világot?

Egy példát szeretnék mondani, hogy mennyire van lehetőségünk, ha mi ezzel a gondolattal fordulunk embertársaink felé. Immár tíz esztendeje, hogy megnyitottuk a gyerekfalut. A családok rendre hozzák a gyerekeket. Mi nem határoztuk meg, kit hozhatnak. Az egyik anyuka elhozott egy kéthónapos cigánygyereket. A gyerek olyan családból származik, ahol az alkoholizmus, a brutalitás volt jellemző a mindennapokra. Ez a gyerek, miután megszületett, teljesen görcsben volt. Nem akart kiengedni. Így tartotta magát akkor is, amikor hozzánk került. Akkor a feleségem azt tanácsolta, kezdjék el simogatni. Hat hónap simogatás után kezdett kiengedni, kezdtek a görcsök megszűnni. Ma iskolába jár, egy kicsi fogyatékosága maradt csupán.

Ebben a világban, amelyben mi élünk, körülöttünk az emberek görcsben vannak. Pontosan ez az üzleti élet teszi görcsössé az embert. Magának valóvá teszi az embert, és sok brutalitás van körülöttünk, ami meghatározza életünket. Mi a mi feladatunk? Nekünk, keresztyéneknek, mit kellene tennünk? Tudunk-e hatni egy kormányra, pártra? Tudunk-e hatni egy gazdagra, hatalmasra? Azt hiszem igen, ha elkezdjük simogatni őket. A bűn világában tehet-e valamit a keresztyén ember? Kezdjük el simogatni ezt a

görcsbe szorult világot, ahol az életet nem is tudjuk másként elképzelni, csak az 'adok és adjál' szintjén. Ezt a „leltározást” csak úgy lehet megszakítani, ha egyszer mi azt mondjuk, hogy: nem úgy adok, ahogy te adtál. Ezzel talán kicsit sikerülne a környezetünkben megváltoztatni az életet.

Nem lehetünk idealisták! Ez a világ tele van bűnnel, egészen nem tudjuk megváltoztatni. De abban a környezetben, ahol élünk, valamiképpen úgy sikerülhet változtatni, mint amikor egy laboratóriumban egy tenyésztetre rácsöppentik a gyógyszert. Nem lehet az egész „fertőzést” kiirtani, de abban a kis körben, ahol élünk, talán egészségesebb lesz a világ, tisztább lesz a levegő. Ha a szeretet munkálkodik, talán az emberek nem „nevezgetik” egymást, hanem nevén nevezik. Ezzel talán be is töltjük azt a feladatot, amit Isten számunkra meghatározott.

Kedves testvérek, gondolkodjunk el mindannyian azon, mit teszünk az életünkkel, mit kell tennünk közösen? A határok egyre inkább eltűnnek, igazából együtt gondolkodhatunk, mit fogunk tudni adni ennek a bennünket befogadó Európának magunkból. Ujjal mutogatnak-e ránk maradi gondolkodásunk miatt, azért, ahogyan élünk? Sikerül-e megmutatni azt, hogy milyen fontos értékek azok, amelyeket mi megismertünk, és amelyek szerint fel lehet építeni a jövőt?

Adja Isten, hogy ezekkel a gondolatokkal menjünk haza, adja, hogy számunkra az élet ne üzlet legyen, hanem ahogy Krisztus odaáldozta az életét értünk, mi is odaadjuk a miénket embertársainknak. Ámen!

(Elhangzott a budapesti Klauzál téri egyházközség imatermében.)

Székely István

Asszonyvására

Belső megújulás

Alapige: Efézus 3,14–19

Bibliaolvasás: Zsoltárok 26,1–12

Hallani némelyektől, hogy ha egy száz évvel ezelőtt élt ember feltámadna, volna mit néznie, csodálnia! Nem ismerne rá mai világunkra. De óriási is a fejlődés! Valóban, a tudomány és technika forradalmi világát éljük.

Egyházi kérdésünk: hogy ez a külső megújulás kit milyen irányba vezet belsőleg, lelkiileg? Mert sokan elbizakodnak, önhitté, hitetlenné válnak... Isteni meghagyás, hogy az emberiség hajtja birodalma alá a földet: „És megáldá Isten őket, és monda nékik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.” (1Móz 1,28), – de az ember Isten helyébe nem léphet, mert csak az Úr az Isten, és nincsen kívülé több! (5Móz 4,35)

Az apostol alázatosan hajtja meg térdét az Úr Jézus Atyja előtt, akiről neveztetik minden. „Ezokáért meghajtom térdeimet a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja előtt, a kiről neveztetik minden nemzetség, mennyen és földön.” (Ef 3,14–15) Mi látjuk-e és ismerjük-e, hogy minden az Isten műve? Hogy Őróla neveztetik minden nemzetség?

Pál apostol nem (csak) a külső világ megerősödése, fejlődése iránt viseltetik alázatosan, mint aki tudja, hogy minden Istentől van, hanem az ő levélben megkeresett gyülekezete tagjainak belső megújulásáért könyörög, hogy hatalmasan megerősödjének az Isten Lelke által a belső emberben: „Hogy adja meg néktek az Ő dicsősége gazdagságáért, hogy hatalmasan megerősödjetek az Ő Lelke által a belső emberben.” (Ef 3,16)

A belső ember – a lelki ember, a krisztusi ember.

A külső a test szerinti, a bűn alá rekesztett ember.

Pál apostol a Róm 7,14–25-ben írja le a belső és külső ember harcát. Bevallja, hogy az akarás megvan benne, de a jó véghezvitelét nem találja a benne lakozó bűn miatt. A belső ember szerint gyönyörködik Isten törvényében, de a külső embere, a test vágya rabul ejti. „Ó, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” – kiált fel a küzdelemben. „Isten, Krisztus által” – adja meg a helyes feleletet.

A belső ember megerősödése alapigénk 17. verse szerint: „hogy a Krisztus lakjék szívetekben a hit által, a szeretetben meggyökerezve és megalapozva”. Ez az ige mondanivalójának központi gondolata. „Hogyha pedig Krisztus tibennetek van, jóllehet a test holt a bűn miatt, a lélek ellenben élet az igazságért.” (Róm 8,10) A Krisztus bennünk lakozása az a kegyelem, amellyel mindenre van erőnk a Krisztusban, aki minket megerősít. (2Kor 12,9; Fil 4,13) A hit által bennünk lakozó Krisztus teljessé tesz a szeretetben Isten és embertársaink iránt. Ez a krisztusi szeretet tesz képessé, hogy felismerjük és megértsük Isten jóvoltának szélességét és hosszúságát, mélységét és magasságát. Ez az ismeret nem tesz elbizakodottá, mint amilyen a hitetlen ember önhittsége, aki tudományával úgy járja be a világ szélét – hosszát, mélységét és magasságát –, hogy sehol sem látja meg Istent csodálatos alkotásaiban, és így azt mondja, hogy nincs Isten. Az Istenben nem hívő ember számára a megismerés alapja az értelem, az ész. Ezzel igyekszik feltárni a világ dolgait, így akarva tökéletességre jutni. A hívő embernek a megismerés alapja Isten kijelentése, amellyel megismeri a Krisztusnak minden ismeretet felülhaladó szeretetét, azt, hogy életét adta váltságul sokakért... Így juthatunk el mi is Krisztus által, hitbeli szívünkben lakozása által a tökéletességre, beteljesedve az Istennek egész teljességéig. Jézus a Hegyi Beszédét azzal a felhívással summázza: „legyetek azért ti tökéletesek, amiként a ti mennyei Atyátok tökéletes” (Mt 5,48).

Pál apostol szerint most még itt tükör által, homályosan látunk, és rész szerint van bennünk az ismeret. A teljességben, Isten országában majd színről-színre fogunk látni, s úgy ismerni, ahogyan Jézus is megismert itt a földi életben bennünket (1Kor 13,12). Külső világunk, életkörülményünk sokat változott a régebbihez képest, s még változhat, még számunkra is sok új dolog várható. Bár: „...semmi nincs új dolog a nap alatt” (Préd 1,9).

Azt mondják, hogy egy száz évvel ezelőtt élt ember csodálkozna... Bizonyára igen. De lehet, hogy nem csak a külső változásokon, hanem, fájdalmasan, sok ember belső lelki változásán, önhittségén...

Isten igaz gyermeke a múltban és a jelenben is változatlan hitében, isteni szeretetében. Dávid – a lekción szerinte – ezer esztendővel ezelőtt az Úrban bízott ingadozás nélkül, és gyűlölte a rosszak társaságát. Viszont szerette az ártatlanságot, Isten hallható szóval való dicséretét, az Úr házában való lakozást, és áldotta az Urat a gyülekezetben...

Változó világunkban, s a bűn miatt változó lelki életünkben az legyen a fontos, hogy újuljunk meg lélekben, megerősödvé a Lélek által a belső emberben, hogy éljünk többé nem mi, hanem éljen bennünk a Krisztus. Ámen.

A félelem gyötrellemmel jár

Alapige: 2Mózes 1,12

Bibliailvasás: Róma 8,28–39

Az ősi Egyiptomban ördögi terv készül Izráel népe elpusztítására. 3500 éve a fáraó készítette el, mert meg akart szabadulni egy rabszolga néptől, amelytől féltette a maga hatalmát. Az emberiség történetében sok ilyen tervről tudunk. Ez a legismertebbek közé tartozik. Először a Bibliában írták le az egyiptomi fogság és a szabadulás történetét. Később irodalmi művek, majd filmek készültek róla. Világszerte nagyon sokan ismerik ezt a történetet, amelyből egy mondat hangzott el, úgy, amint azt a Biblia leírta. Sokan tudják és gyakran mondják az emberek, hogy: „Ember tervez, Isten végez.” Erről az isteni végzésről szól ez a rövid mondat, hogy van, amikor Isten beleszól az ember terveibe, és megváltoztatja azt. Isten végzésének más célja és más kimenetele van, mert mindig az Ő megváltó, gondviselő szeretetét építi bele. A fáraó a maga földi hatalmával élve az erőszak mellett döntött és elkezdte terve végrehajtását. Ezt olvassuk a terve kezdetéről: Rendelének azért fölējük robotmestereket, hogy nehéz munkákkal sanyargassák őket. Felolvasott ígéknek a folytatása...

I.

De minél inkább sanyargatják vala őt... ez azt jelenti, hogy egyre nehezebb a robot, nap mint nap több és nehezebb a munka. Ennek következtében egyre elkeseredettebb a zsidó rabszolgák élete. Egyre hangosabb a panasz, egyre keservesebb a sírás, mert elviselhetetlenné válik az élet. Aztán dacosan és némán tűrik a korbácsütéseket, de egyre jobban látják, hogy rajtuk csak Isten segíthet. De mintha Ő sem válaszolna imáikra, Egyiptom királya pedig egyre kegyetlenebb, és a nehezebbre jön a még nehezebb, mert a bálványimádó Egyiptom királya természeténél fogva csak sanyargatni tudja azt a népet, amelyik az élő Istent imádja. Isten viszont ezt a népet választotta ki magának, hogy az Ő szent nevééről mit sem tudó világban szent nevének hordozója legyen. Ez a nép pedig nem felejtette el Istene nevét. Fülükben ott csengenek ősatyáik továbbmondott vallomásai, mert ezeket hallgatva erősödnek meg naponként és türelmetlenül várva az isteni szabadításra. Bizakodva imádkoznak, mert ismerik József megrendítő történetét is, aki megbocsátó szeretettel azt mondta testvéreinek: „Ti gonoszt gondoltatok én ellenem, de Isten azt jóra gondolta fordítani” Bízta abban, hogy Isten jobbra fordítja sorsukat. A fáraó népe rég elfelejtette jótevőjét, Józsefet, de Izráel népének emlékeztében tovább él a múlt, és jelenlővővá válik benne Isten irántuk való hatalmas szeretete. Hadd kérdezzem meg tőletek, testvéreim, hogyan él bennetek Isten szabadító hatalmának tudata? Naponta igazítod az életed Isten ígéhez?

Rabszolgasorsát Izráel népe buzgó imádsággal vitte Istene elé. Tudjuk, nem hiába, mert Isten már készítette szabadulásuk útját. Örök lehetőség ez Isten hívő népe számára. Balsorsunkban egy szép ének adhatja szánkba az imádságot: A nagy mélységből szüntelen, Hozzád kiáltok Istenem, Haláltól mentsd meg lelkemet, Fogadj be engemet. Állandóan kiáltanunk kell Istenhez, mert a nagy rabszolgatartó, a Sátán, ma is „mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen” (1Pt 5,8), és mert igaz a hozzá fűzött biztatás is: a kegyelem Istene örök dicsőségre hívott el minket az Úr Jézus Krisztusban. Ő a Szabadító, csak az Ő szolgálatában lehet szabad az ember. Egy ének két sora ezt így mondja el: „A bűn szolgája gyáva rab, A Krisztusé szabad.” Ha szívünkben és ajkunkon van az

Ő neve, mert Úrrá lett életünk felett, akkor velünk együtt éli át minden fájalmunkat, sőt előbb mindig minden őt éri, mert Ő nemcsak előbb szeretett minket, hanem érettségünk előbb ment bele a szenvedésbe, halálba, hogy magára vegye bűneink büntetését.

Az Isten népét sanyargató Gonosz mindig talál magának embereket, királyokat és népeket, akiket ha kell, felruház a maga hatalmával és beveti őket Isten népe ellen, hogy azt elszakítsa a békeség és öröm forrásától, beletaszítsa a félelembe, bűnbe, hogy megnémítsa a hitvallásban és kioltsa a reménység tüzét, hogy az ne égessen a hit lángjával, ne világítson, hogy sötétség legyen. De Isten mást akar!

Az Ábrahámnak tett ígéret örökérvényű. Nincs hatalom sem mennyen, sem földön, ami ezt érvénytelenítené. Tudniillik: „A te magodban áldatnak meg a föld nemzetségei.” Ezzel Isten ajtót nyitott a menny felé, amit soha senki be nem csukhat. Izráel szabadítója az Isten hatalmával felruházott Mózes. A bűn rabságából egyedül csak Jézus, Isten egyzülött Fia szabadíthat meg. Ő nyitott ajtó a világ felé. Őt nem csukhatta be a halál hatalma sem, ezért nincs olyan reménytelen helyzet, amelyben Ő ne tudna minket hittel, reménnyel, szeretetével betölteni.

II.

Az emberi gonosz szándék Isten általi jóra fordításáról beszél alapigénk második fele: Annál inkább sokasodik, annál inkább terjeszkedik... Isten ugyanis a nagy bajban még nagyobb segítséget ad. De ez leginkább csak később derül ki. Isten népe szívében és ajkán ott van Istenének neve, ezért életük nem a fáraó, hanem Isten kezében van. Így volt kiszolgáltatva Jób is a Sátán hatalmának, de élete mindvégig Isten kezében volt. Ilyen helyzetben nem maradhat el az áldás. Itt ez a gyermekáldás, amit a zsidó apák és anyák nem utasítottak vissza, mert a sok gyermek nélkül nehéz lett volna a megélhetés. Ennek következménye az egyiptomiak haragja és gyűlölete. De ők ezt is vállalták.

Ugye, kedves református édesanyák, ti nem állotok oda a gyűlölködő egyiptomiak közé, hanem odaállotok a héber anyák mellé, és kedves édesapák, ugye, ti odaállotok kedves feleségeitek mellé? Mert csak ebben az önfeláldozó életben van jövő. Ha akkor nem ezt teszik a héber anyák, sohasem lett volna szabadulás Egyiptomból, soha nem jutottak volna el az ígéret földjére, mert nem lett volna elegendő férfi, hogy harcoljanak az útjukban álló ellenségek ellen, nem lett volna elegendő férfi a honfoglaláshoz és az ígéret földjének benépesítésére. Ilyen önfeláldozó, a jövőendő harcait vállaló apákat és anyákat csak Isten adhat református egyházunknak. A bajok gyökere nem abban van, hogy Isten kiszolgáltattott bennünket, hanem abban, hogy református népünk szívében nem Jézus az Úr! Nagyon sokan vannak, akik nélküle élnek, és az Ő jövőjükön nincsen ott Isten áldása. Isten áldása a jövőendőre nézve ugyanis a gyermekek, a fiak, az anyaméh gyümölcse a jutalom! Ezt a tényt csak az láthatja meg a maga életében, akinek az arcáról lehull a lepel.

Csak ha megtérnek az Úrhoz, ha elfogadják és befogadják Jézus Krisztust az életükbe, akkor hullik le ez a lepel. Testvéreim, higgyétek el, sok református arcát takarja el ugyanez a lepel, de azonnal lehullik, amikor Jézus lesz Úrrá szíved, életed felett. Ő a te világosságod, mert aki a sötétségben jár, nem tudja hová megy (Jn 12,35). A világ Világossága nélkül céltalanná válik az élet, de az Ő világossága fényében célirányossá válik az élet. A Biblia tele van ilyen csodákkal, amelyeken keresztül Isten történelmet formál. Lehetnek ugyan kényszerhelyzetek is, mint az egyiptomi fogság, tatárdúlás és Mohács. A hit formáló ereje ezeknél sokkal nagyobb, mi több, pozitív változást hoz, mint például a reformáció, vagy a gályarabok hitvalló hősiessége. Míg a körülmények mindig változnak, így hosszú távon nincs meghatározó szerepük. A hit nem változhat, mert ugyanazon

ige hozza életre, és mert ugyanarra az Úrra néz, csak reá nézzen! Így lesz a hit megtartó erővé a körülmények ellenére is. Minél többen fogjuk ezt nyíltan vallani, annál többen leszünk a jövőendő fiai, akik újra betölthetjük ősi templomaink padjait és házaikban nem mások laknak majd, szőlőskertjeink és ültetett fáink gyümölcsét pedig nem mások fogják fogyasztani. Ehhez azonban újra és újra reformációra van szükség, ami nem csupán egy emlékűnnep erejéig tart, hanem nap mint nap újra és újra a legelső feladatunk kell hogy legyen az Úr Jézus Krisztus követésében. Ebben van Isten állandó megtartó csodája mindenki számára!

III.

Alapigénk harmadik része az istentelenek félelméről beszél: félnek vala az Izráel fiaitól... Félelem nélküli idő, csak az első emberpár életében volt és az is csupán a bűnesetig tartott. Ettől kezdve mindent elborított a bűn és a félelem. Ezért Isten bibliaolvasó népét a Szentírásban 365-ször szólíthatja meg így: Ne félj! Ezért szinte természetes, hogy nem Isten népe, hanem az őt elnyomó istentelen nép fél. Aki bűnben és bálványimádásban él, annak van Kitől félnie, hiszen Isten rettenetesen haragszik, mind a velünk született, mind az elkövetett bűnök miatt, és azt mind ideig való, mind örökké tartó büntetéssel sújtja. A bálvány mögött pedig mindig a Sátán áll, a vádló, aki rettenetes félelmet gerjeszt a bálványimádókban, és ezzel a félelemmel szinte magához láncolja azokat. Ez az ördögi félelem szívtelessé és kegyetlenné tesz.

Ott, ahol Isten ígéje van jelen, ott Jézus hatalma a védelem. Őhöz vezet a bibliai szoros kapu és keskeny út, sőt Ő maga jár velünk együtt ezen az úton, Ő pedig Isten megváltó szeretete, akiről János, a szeretet apostola írja: „A szeretetben nincsen félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár.” (1Jn 4,18) Alázkodjunk ezért bele Istennek értünk földre szállt szeretetébe, hogy megszűnjenek félelmeink, a jövő miatti aggodalmaink. Talán még elevenen él sokakban a kommunista istentelen rendszer által mesterségesen gerjesztett félelem, amely által sokakat megbénítottak és tehetetlen rabokká tettek börtön nélkül is, de ha úgy tetszett nekik, akkor börtönnel is. Ezt is azért tették, mert ők jobban féltek, akárcsak az egyiptomiak. De milyen jó, hogy Isten beleszól a történelembe és igazgatóvá teszi: Ember tervez ugyan, de Isten végez. Pál apostol így tett bizonyosságot életéről a 2Tim 4,7–8-ban: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: Végezetre eltételezt nekem a igazság koronája...”

Ilyen az Isten által vezetett élet. De a cél, ami felé fut, az csodálatos. Bár nehéz ez az út, de csak ezt érdemes vállalni. Tele van kísértéssel, ahol a Sátán el akar pusztítani, de Isten ezek által is megerősít, és minden kísértés próbává lesz, amelyben Isten győzelemre segít téged Jézus Krisztus által. Vállald hát a hit, remény, szeretet útját. Hadd legyen ez a te életed útja! Ámen.

Prédikáció tanévzárásra

Gavrucza Tibor
Székelyhid

Válasszatok még ma!

Alapige: Józsué 24,13–15
Bibliolvasás: Prédikátorok12,1–9

Kedves testvéreim, diákok, szülők, tanárok, tanítók!

A választott nép, Isten népe egy nagy mérföldkőhöz érkezik útja során. Megérkeztek az ígéret földjére, a tejjel-mézettel folyó Kánaánba. Azért tejjel-mézettel folyó ez a föld, mert a bőséges legelőn a birka tőgyéből csöpög a tej és virágosak a mezők, bőségesen hordanak a méhek. Hátuk mögött rengeteg próba, harc, küzdelem. Tapasztalat és veszteség. Volt, aki úgy, mint maga a vezér, Mózes is, nem érkezhett meg az ígéret földjére. Ha visszatekintenek, sok mérföldkő és sok domborodó hant jelzi az utat. Mindenkinek annyi az út, amennyire az emlékezete ellát. Ezzel mi is így vagyunk. Az elsőt végzők egy csodás évre és titokkal teli szám- és betűrengetegre nézhetnek vissza, a ballagó „vén-öreg diák” azt gondolja, hogy túl van a viszontagságos pusztai vándorlason, vagy riadtan néz ki az iskola kapuján, mert ott van „Jajj, Istenem, a világ” Ők már választó jogot is kapnak, mint tizennyolc évet betöltött állampolgárok. Jönnek a választási kampányok, ahol még a Sátán is a jobbik arcát mutatja: Válasszatok!

A végzősökre nagy felelősség nehezedik, a mások munkáját kell valahol átvenni, olyan aratásba kell beállni, amit nem ők vetettek, reájuk fokozottan igaz a 13. vers: „Földet adtam nektek, amelyben nem ti dolgoztatok, városokat, amelyeket nem ti építtetek, mégis letelepedtetek bennük, szőlőket és olajfákat, amelyet nem ti ültettetek, mégis ti esztek róluk.” Belecseng számunkra ebbe az üzenetbe, és belefér az ötödik parancsolat intése: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, amit az Úr, a te Istened ad tenéked.”

Igaz, abban a korban vagytok, amikor vagy nagyon fent van az önbizalom mutatója, vagy nagyon magunk alatt vagyunk, vagy úgy érzem, az enyém az egész világ, vagy, hogy egy talpalatnyi hely sem jutott nekem. Ég és föld, tűz és víz, minden vagy semmi végletei között vergődünk, de az is lehet, hogy Gaugainnel kérdezzük szkeptikusan: „Honnan jövünk, mik vagyunk, hová megyünk?”

Azt tanácsolom, figyeljünk oda az öreg vezér, Józsué szavára. Amikor Mózes átadja neki a vezetés nehéz feladatát, amikor Isten reá bízta a népet, olyan fiatal volt, mint a most végzősök. Azt hihette, már érett akkor, hogy évek múlva rájőjjön, akkor iratkozott be Isten iskolájába, mert neki örökké gyermekei, és előtte örök diákok vagyunk. A sikemi országgyűlésen arról beszél, hogy az új élet szolgálat. Én tudom, hogy ez eléggé felháborító, de még akkor is így van, ha a vakáció „tejjel-mézettel folyó Kánaánja” van előttünk.

Sok ifjú számára azért nem kívánatos a keresztyénség, mert még mindig az a téves beidegződés él sokakban, tanárookban és diákokban, hogy ez egy tilalomfa rendszer, ahol ezt sem szabad, azt sem szabad. Ott rekedtek az Ószövetség negatív intervallumában, pedig már a prédikátor Salamon is azt mondja: „Örvendezz ifjú míg fiatal vagy, légy jókedvű ifjúságod idején; és élj szíved vágya szerint, ahogy jónak látod! De tudd meg, hogy mindezekért Isten megítél téged! Távolítsd el szívedből a bosszúságot, és tartsd távol magadtól a rosszat, mert az ifjúkor és a fiatalság mulandó! Gondolj Teremtődre ifjúságod idején, míg el nem jönnek a rossz napok, és el nem érkeznek azok az évek, amelyekről ezt mondod, nem szeretem őket...” (Préd 12,1). Még egyszerűbbre fordítva, úgy

örülj; úgy szórakozz, hogy az másoknak ne legyen botránkozás, úgy hallgass zenét, hogy ne kényszerítsd rá az egész környezetedre a zajt, úgy sátorozz, ha a másik sátorban valaki pihenni akar, megtehesse. Úgy szórakozz, hogy vállalni tudd a következményeit is. Fontosnak tartom elmondani, amikor valakit megítélnék, nem feltétlenül negatív ítéletről van szó. Az is ítélet, hogy: „...jól vagyon jó és hű szolgálóm...”, az is egy megítélés következménye, ha valaki jelessel végez.

Miközben szórakozol, gondoldj a holnapra, gondoldj a szeretteidre és a társad szeretteire, végül, de nem utolsó sorban, gondoldj Istenre.

Egy falusi ivóban szóváltás támadt, szó szót követett, pofon csattant és kés villant a füstös lámpafényben, ám a sarokból beledörgött egy kemény férfihang a zsvajba – Pista, gondoldj az édesanyádra –, és megállt a kés a levegőben. Áldássá lett a figyelmeztetés, mert közülünk senki sem él önmagának.

Elgondolkoztató a sikemi országgyűlés, olyan ez a választott nép számára, mint számunkra a pusztaszeri. Honteremtő országgyűlés, ha úgy tetszik. Csodálatos, hogy nem határőrséget szervez, nem is stratégiát dolgoz ki, nem fegyverkovácsokat állít munkába, mert tudja, hogy az eddigi harci sikerek sem a fegyvereknek és az ő rátermettségének köszönhetőek, hanem az Istené a dicsőség.

Ti se felejtsetek el ezt: jó bizonyítványt, sikeres érettségit vagy felvételit követően, megköszönni szülőt, tanárt, jó előmenetelt a Mindenható Istennek.

Ne feledjük az öreg vezér bölcsességét: az élet=szolgálat. Mivel életünk Ura azt mondja, hogy senki sem szolgálhat két úrnak, ezért kell eldönteni, kinek a szolgálatába állítjuk az életünket. A képlet elméletileg egyszerű: Isten vagy ördög, jó vagy rossz, fehér vagy fekete. Azt is tudjuk, hogy az élet, a nagybetűs ÉLET nem sakkjáték, amit fehér és fekete figurákkal játszanak. Még Pál apostol is így szól: ...megtalálom magamban, aki a jót akarom cselekedni a rosszat, amit nem akarok!”

Nagyon sokan „Pató Pál úr”-ként hallgatják a döntést. Nagyon sokan úgy kóvályognak élet és halál között, mint őszi legyek. Nagyon sok ember rábizza élete folyását a sodrásra, ahogy esik, úgy puffan. A széles úton járók az „arany középutat” választják, ami a közömbösség, a langy melegség, amely Jézus számára elfogadhatatlan. Pedig mennyi sem-sem ember él a világban. Olyan, aki nem ateista, de nem is hívő, nem nagyon rossz, de nem is jó, nem makulátlan, de nem is bűnöző.

Egy alkalommal a vonaton utazva az útitársam, miután megtudta, hogy lelkipásztor vagyok – jelzem, a templomban is megtudhatta volna, mert már hónapok óta ott szolgáltam –, szó szerint ezt mondta: „...én református vagyok, nem vagyok hívő, de azért nem káromkodom”

Nagyon elgondolkoztató volt, amit mondott, bár én értettem, hogy a hívő alatt neoprotestánsra gondolt, mégis tökéletes képét adta a „református pogánynak”.

Mit mond erre Jézus? Mivel sem forró, sem hideg nem vagy, kivetlek az én számból! Mint ahogy kiköpjük a napon felmelegedett ivóvizet.

Én szívem szerint a parlament nyomógombjai közül is kivenném a középsőt, a tartózkodást, mert aki oda megy, jó pénzért, annak legyen határozott véleménye.

Jézus Krisztus is erre biztat: „...legyen a ti beszédedek igen-igen, nem-nem, a többi pedig a Sátántól van”. Ne álltassuk magunkat, az arany középut is lehet a Sátáné. Ez az a széles út, amelyen sokan járnak. A divat szelleme a csordaszellem. Azt sugallja, amit sokan csinálnak, az a jó, pedig az életre vezető úton kevesen járnak. Moldova György könyvében, a *Negyven prédikátorban* azzal érvel, amikor meg akarja győzni az egyik prédikátort a maga igazáról: nem látod, milyen kevesen vagytok? Erre ő így válaszol: „nem hallottad, hogy az Úr keveseknek ígérte az Ő Országát?” – mert széles az az út, amely a veszedelemre visz, és sajnos sokan járnak rajta. Kétszeresen is kisebbség va-

gyunk. Mit mondjunk erre? A nagyságos fejedelemmel valljuk: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk! Senki, bizonyára senki.”

Hadd szóljak a vezérek felelősségéről, mert erről is szó esik e csodálatos történetben. Demokrácia van, szoktuk mondani, ehhez körömszakadtig ragaszkodnak diákszervezetek, önkormányzatok, egyének és közösségek egyaránt. Éppen azért, mert demokrácia van, hatványozottan felerősödik a vezetés és a példaadás jelentősége. A pásztor nélküli nyáj sorsát ismerjük. A mai diákokból holnap-szülők, tanárok, vezetők lesznek, akikre átszáll a feladat, mint Mózesről Józsuéra. A szép szó, az okos érv sem elég. A lényeg az, mit mutat az életed.

Demokrácia van, megadatott a választás lehetősége mindenki számára. Sok csillogó szempár néz reád, ki mered-e mondani azt, amit Józsué mond, tiszta szívvel, mert van arany fedezete: „Én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk”, és milyen jó lenne kimondani itt, a valamikori „Tündéerkertben”, én azonban és az én Hazám az Úrnak szolgálunk. Ámen.

C. H. Spurgeon megtérése

„Rám figyeljete a föld legvégéről is, és megszabadultok.” (Ézs 45,22)

Az Ézsaiás 45,22 az angol ébredési prédikátornak, Charles Haddon Spurgeonnek (1834–1892) is döntő Igéjévé lett, amely élő hitre juttatta őt az Úr Jézusban. Ez 1850. január 6-án történt. Már hosszabb ideje foglalkoztatta a gondolat: „Hogyan nyerhetek bocsánatot a bűneimre?” Felkereste városa minden templomát és gyülekezetét, de nem talált választ szíve égető kérdésére. Az egyik templomban Isten mindenhatóságáról szolt a prédikáció, egy másik templomban a prédikátor újra meg újra a törvényt magyarázta. Spurgeon azonban ezek a prédikációk úgy hatottak, mint egy olyan parancsnok parancsai, aki láb nélküli embereknek akarja elmagyarázni egy manőver gyakorlatait. Így egyre keresőbb és boldogtalanabb lett; senki sem mutatta meg neki a Krisztushoz vezető utat. 1850. január 6-án ismét úton volt, hogy valamelyik templomban választ kapjon szíve égető kérdésére. Az istentiszteletra vezető úton heves hóvihár lepté meg, amely arra kényszerítette, hogy egy mellékutcába meneküljön. Itt betévedt egy kis metodista kápolnába, ahol mintegy 15–20 ember vett részt az istentiszteleten. A prédikátor azonban nem jelent meg. Talán őt is a hóvihár tartóztatta fel. Így egy idő múlva egy szikár férfi ment fel a szószékre, és nagyon egyszerű módon beszélt az Ézsaiás 45,22-ről. Bár a szöveget nem tudta megfelelően kimondani, Spurgeon mégis azonnal reménykedni kezdett, amikor ez az ember elkezdte prédikációját: „Kedves barátaim, ez valóban egy nagyon egyszerű szöveg. Azt mondja: Nézzetek! Nos, a nézés nem túlságosan fájdalmas vagy megerőltető. Még az ujjadat vagy a lábadat sem kell megemelni érte. Csak: Nézzétek! Az embernek nem kell egyetemet végeznie ahhoz, hogy megtanuljon nézni. Mindenki képes nézni, még egy gyermek is képes rá. Közületek sokan önmagukra néznek, de annak nincs semmi értelme, hogy odapillantsunk. Önmagatokban soha nem fogtok vigasztalásra lelni. Néhányan Istentre, az Atyára néznek. Nézzetek csak egyre jobban Őrá! Jézus Krisztus azt mondja: Nézzetek, figyeljetek rám! Néhányan közületek azt mondják: Várnunk kell, míg a Szellem munkálkodik bennünk. Most ne törődj ezzel! Nézz Krisztusra! A szöveg ezt mondja: „Figyeljetek rám! Figyeljetek rám, a kereszten függők. Figyeljetek rám, meghaltam és eltemettek. Figyeljetek rám, ismét feltámadok. Figyeljetek rám, felmegyek a mennybe. Figyeljetek rám, az Atya jobbán ülök. Ó, te szegény bűnös, figyelj rám! Nézz rám!” Amikor a szónok idáig jutott, ránézett Spurgeonre, mintha ismerné annak teljes szívét, és így kiáltott: „Fiatalember, Ön nagyon nyomorultul néz ki, és egyre nyomorultabb lesz – nyomorult az életében, és nyomorult a halálában, ha nem engedelmeskedik ennek az Igének. De ha most, ebben a pillanatban engedelmeskedik, akkor megmenekül.” Azután magasra emelt kezekkel így kiáltott: „Fiatalember, nézz Jézus Krisztusra! Nézz! Nézz! Nézz! Nem kell mást tenned, csak nézned, és élni fogsz.” Spurgeon hirtelen maga előtt látta a megváltás útját, és teljesen eltöltötte ez a gondolat. Nem is tudta, hogy a szónok még miről beszélt. A „Nézz!” szó számára a legszebb szó lett, amely élő hitre vezette őt. Ugyanazt élte át, mint az izráeliták, amikor feltekintettek a rézkígyóra. Feltekintett Krisztusra, a Megfeszítettre, és azonnal megmenekült. Szívéről eltűnt a fátyol és a sötétség, és úgy látta Krisztust, mint a fényes Napot. A „Nézz!” szó számára a világ legszebb szava lett. A dicsőséges Megváltó annyira megragadta, hogy könnyesre tudta volna nézni a két szemét. Képes lett volna felállni, és énekelni a drága vérről és az egyszerű hitről Krisztusban, annyira nyilvánvalóvá lett számára az áttörés a világ Megváltójába vetett élő hithez.

Bárcsak az Ézsaiás 45,22 mindannyiunk életének jelszava lehetne: „Aki hittel tekint a kereszten függő Krisztusra, az még abban az órában üdvözl!”

A Genezáret partján

Jerry Bridges

Mélyebb odaadásra törekedve

„Teljes szívből kereslek téged, ne engedd,
hogy eltérjek parancsolataidtól!” Zsolt
119,10

A Szentírás a hitetleneket teljesen istenteleneknek mutatja be. Pál a Rómaiakhoz írt levelében elmondja róluk, hogy nincs bennük istenfélelem, nem hajlandók alárendelni magukat az ő törvényének, és nem is lehetnek kedvesek előtte. Ez egyformán vonatkozik a legerkölcösebb és a legzüllöttebb hitetlenre. Az előző saját elméjének istenét tiszteli, nem a Biblia Istenét. Amikor a világmindenség kizárólagos Urának követelményeivel kerül szembe, gyakran ellenségesebben reagál, mint a nyíltan bűnben élő hitetlen.

Megtérésünkkor Isten Szentlelke által „kezelésbe veszi” a bennünk lakó istentelen lelket. Új szívet ad, és arra készíti, hogy engedelmeskedjünk neki; őszintévé, egyenessé tesz, istenfélelemre indít, és teletölti szívünket szeretetével úgy, hogy kezdjük megérteni irántunk való szeretetét. Mindez az újjászületés áldásaival együtt jár, úgyhogy biztonnával mondhatjuk, hogy minden hívőben van egy alapvető – noha esetleg csak kezdetleges – odaadás Isten iránt. Nem lehetséges, hogy valaki enélkül keresztyén legyen. A Szentléleknek az újjászületéskor bennünk végzett munkája biztosítja ezt. Isten mindent megadott számunkra, ami a kegyes élethez szükséges.

De bár minden keresztyén belső lelki életének szerves része egy bizonyos Istenre irányultság, mégis állandóan növekednünk kell az iránta való odaadásban. Gyakorolnunk kell magunkat az istenfélelemben. Minden erőfeszítést meg kell tennünk annak érdekében, hogy hitünk istenfélelemmel párosuljon. A kegyességben való növekedés egyszerre jelenti azt, hogy növekszünk Isten iránti odaadásunkban, és hogy jellemünk egyre inkább hasonlít az övéhez.

A második fejezetben az Isten iránti odaadást egy háromszöggel jelképeztük, ahol a három csúcs az istenfélelmet, Isten szeretetét, és az Isten iránti vágyakozást jelképezte. Ha Isten iránti odaadásunk növekszik, akkor ez a három tulajdonság is egyre erősödik bennünk. És ahogy háromszögünk oldalai is egyenlő hosszúak, úgy törekedjünk arra, hogy mindhárom vonatkozásban egyenletesen növekedjünk; különben kiegyensúlyozatlanok leszünk Istennel való kapcsolatunkban.

Ha például erősödik bennünk az istenfélelem anélkül, hogy jobban megértenénk szeretetét, akkor Istent távolinak, ridegnek, parancsolónak kezdjük látni. Vagy ha egyre jobban tudatára ébredünk szeretetének, de nem növekszik bennünk az iránta érzett tisztelet és félelem, akkor Isten számunkra mindent elnéző, engedékeny mennyei édesatya lesz, aki nem is foglalkozik a bűneinkkel. Mai korunkban ez utóbbi nézet érvényesül túlnyomó részben. Ennek felismerése indít lelkiismeretes keresztyéneket arra, hogy újjól hangúlyt helyezzenek az istenfélelemre vonatkozó bibliai tanításra.

Alapvető fontossággal bír tehát Isten iránti odaadásunk, és ennek gyarapodása szempontjából szükséges, hogy a három összetevő: a félelem, a szeretet és a vágyakozás kiegyensúlyozottan, összhangban jelentkezzen az életünkben. Másik fontos és szükséges jellemző, hogy tudatában legyünk, mennyire *csak a Szentlélek bennünk végzett munkájától függ* a növekedésünk. A keresztyén szolgálat alapelve, amit Pál az 1Kor 3,7-ben szögez le: „az sem számít, ki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak az Isten, aki a növeke-

dést adja”, ugyanúgy érvényes itt is. Ültetnünk és öntöznünk kell, olyan módszerekkel, amelyeket Isten kegyelme lehetővé tesz, de csak Isten érheti el, hogy az iránta való odaadás növekedjék a szívünkben.

Ima a növekedésért

Azzal fejezzük ki Istentől való függésünket, hogy imádságban kérjük tőle az odaadásban való növekedést. Dávid így imádkozott: „Taníts engem utaidra Uram, hogy igazságod szerint járjak, és tiszta szívvel féljem nevedet” (Zsolt 86,11). Pál azért imádkozott, hogy az efézusi keresztyének felfoghassák, milyen széles, hosszú, magas és mély Krisztus szeretete (Ef 3,16–19). Dávid is azért imádkozott, hogy Isten házában lakhasson, láthassa jóságát és gyönyörködhesen szépségében (Zsolt 27,4). Ezek az imádságok mind elismerik, hogy Isten adja a növekedést az iránta érzett odaadásban.

Ha odaszántuk magunkat a kegyesség gyakorlására, ezt tükrözni fogja imaéletünk is. Rendszeresen kérni fogjuk Istent, hogy növelje bennünk az iránta érzett tiszteletet, egyre mélyítse bennünk az ő felénk irányuló szeretetének megértését, és egyre magasabbra szítsa bennünk a vele való közösség utáni vágyakozás lángját. Jó gondolat például a fenti három igeverset egybefűzni, vagy hasonló szakaszokat kiválogatni, és imádságainkban rendszeres kérvényként elmondani.

Istenről elmélkedve

Már említettük, milyen fontos szerepet tölt be Isten ígéje az istenfélelemben való növekedés folyamatában. Az ige segít bennünket az odaszentelt élet három fő területén: az istenfélelemben, Isten szeretetében és az Isten iránti vágyakozásban.

Bár a Biblia egésze tanít az istenfélelemre, úgy találtam, hogy egyes szakaszok különösen segítségemre voltak Isten fenségének és szentségének megvilágításában, hiszen éppen ezek a tulajdonságai indítanak leginkább az istenfélelemre. Itt felsorolok néhány igeszakaszt, amelyeket gyakran fellapozok:

- Ézs 6 és Jel 4 – Isten szentsége
- Ézs 40 – Isten nagysága
- 139. Zsoltár – Isten mindentudása és mindenütt jelenvalósága
- Jel 1,10–17 és Jel 5 – Krisztus fensége.

Ezek a kiválasztott igeidézetek csak javaslatok. Lehet, hogy találsz olyanokat, amelyek neked többet mondanak. Ha igen, olvasd azokat! A lényeg az, hogy Isten felhasználja igéjét arra, hogy szívünkben megteremtse a tiszteletnek és az Iránta érzett félelemnek az érzését, amely az igazi istenfélelem. Eredménytelen lesz az istenfélelemért való imádságunk, ha nem elmélkedünk olyan igeszakaszokon, amelyek különösen alkalmasak arra, hogy ezt a félelmet bennünk felgerjessék.

Vannak olyan szakaszok is, amelyek segítenek jobban megérteni Isten irántunk való szeretetét. Azok, amelyek nekem különösen segítségemre voltak, a következők: Zsolt 103; Ézs 53; Róm 5,6–11; Ef 2,1–10; 2Kor 5,14–21; 1Tim 1,15.16 és 1Jn 4,9–11.

Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy nem az igeszakaszok pusztá elolvasása, sőt, mégcsak nem is a kívülről való megtanulásuk eredményezi a kívánt növekedést az istenfélelemben. Elmélkednünk kell rajtuk, de még ez sem elégséges. A Szentléleknek kell élővé tennie ezeket az ígéket a szívünkben, és akkor jön a növekedés; ezért elmélkedésünk közben imádságos szívvel rá kell bízunk magunkat, hogy Ő végezze el a munkát. Sem az elmélkedés, sem az imádság önmagában nem elégséges ahhoz, hogy jobban odaszenteltek legyünk. Mindkettőre szükségünk van.

Isten imádata

Az Istennek odaszentelt élet másik alapvető része az *imádat*. Az imádat alatt azt értem, amikor Istennek tulajdonítjuk azt a dicsőséget, fenséget, tisztességet és méltóságot, amivel ő rendelkezik egyedül. A Jel 4,8–11 és 5,9–14 világosan bemutatja, hogyan imádják Istent a mennyben, és ehhez hasonlót kell nekünk kezdeményeznünk itt, a földön. Napi csendességemet mindig Isten imádatával, dicsőítésével kezdem. Mielőtt elővenném a napi olvasásra szánt bibliaszakaszt, pár percet arra szánok, hogy elgondolkodjam Isten valamilyen tulajdonságán, vagy a fentebb idézett szakaszok valamelyike felett meditálok, és utána Istennek tulajdonítom mindazt a dicsőséget és tisztességet, amely őt ezért a tulajdonságáért megilleti.

Sokszor úgy látom, hogy segítségemre van ilyenkor, ha letérdelek, és így fizikai módon is kifejezésre juttatom Isten iránt érzett imádatomat, tiszteletemet és félelmemet. Az imádat a szív belső magatartása, nem egy testtartás; mégis a Szentírás gyakran szól a térd meghajtásáról. Dávid ezt mondta: „Szent templomodban leborulok, mert tisztellek téged” (Zsolt 5,8). A 95. Zsoltár írója így szól: „Jöjjetek, boruljunk le, hajoljunk meg, térdeljünk le alkotónk, az Úr előtt” (6. vers). Tudjuk azt is, hogy egy nap majd minden térd meghajol Jézus előtt, és elismeri, hogy ő az Úr (Fil 2,10).

Nyilvánvaló, hogy nem mindig lehetséges meghajlanunk Isten előtt, amikor imádkozunk. Isten ezt természetesen megérti és megengedi. De amikor megtehetjük, akkor azt javaslom, mindenképpen hajoljunk meg Isten előtt, nemcsak tiszteletünk jeléül, hanem azért is, mert ez felkészíti bensőnket arra, hogy neki tetsző módon imádjuk őt.

Amikor az imádat értékéről beszéltem, kizárólag csak az egyéni imádságról szóltam, amit csendességünkben mondunk el. Nem szándékozom figyelmen kívül hagyni Isten nyilvános, közös imádsását. Egyszerűen úgy érzem, nem vagyok alkalmas arra, hogy erről beszéljek. Nagyon szeretném megkérni a gyülekezetek szolgáló lelkészeit, adjanak nekünk több *útmutatást* arra nézve, hogyan és miképpen imádjuk közösen Istent. Sajnálatos módon én úgy érzékelem, hogy sok hívő automatikusan, gépiesen énekel vagy imádkozik anélkül, hogy valójában áthatná Isten imádatának érzése.

Közösség Istennel

Abból, ami eddig elhangzott az imádság fontosságáról, az Isten igéje feletti elmélkedésről és személyének imádsásáról, következik a napi elcsendesedés, a csendes óra értéke. A „csendesség” szót egy olyan naponkénti rendszeres időszak megjelölésére használjuk, amelyben Istennel találkozunk az ige és az imádság segítségével. A hívő egyik nagy kiváltsága, hogy a mindenható Istennel lehet közösségben. Ez pedig úgy történik, hogy hallgatunk arra, amit ő mond nekünk igéjéből, és mi is beszélünk hozzá imádságainkban.

Különböző lelki foglalatosságokat végezhetünk csendességünk alatt, mint pl. a Biblia egy év alatti végigolvasása vagy egyes imakérések felsorolása. De csendességünk elsődleges célja az Istennel való közösség, hogy személyes kapcsolatot építsünk ki vele, és egyre növekedjék iránta való odaadásunk.

Miután Isten imádsásával kezdtem el csendességemet, Bibliámhoz fordulok. Miközben elolvasok egy szakaszt (általában egy vagy több fejezetet), Istennel megbeszélem azt, amit olvasok. Csendességemre leginkább mint beszélgetésre szeretek gondolni: Isten beszél hozzám a Biblián keresztül, és én válaszolok arra, amit mond. Ez a megközelítés segít ahhoz, hogy csendességem valóban az legyen, aminek szántam: az Istennel való közösség ideje.

Miután Isten imádatával és a vele való közösséggel töltöttem időt, azzal folytatom csendességemet, hogy végigmegyek a különböző imakéréseken, amelyeket aznap elé

szeretnék hozni. E sorrend betartása segít a hatékonyabb imádkozásban. Átgondoltam, hogy kicsoda Isten; ezért nem „ajtóstól török be” jelenlétébe, sietősen és követelőzve. Ugyanakkor emlékezetembe idéződik hatalma és szeretete, és megerősödik a hitem abban, hogy ő képes megválaszolni kéréseimet, sőt, ebben telik kedve. Így tehát még az az idő is, amikor kérek tőle valamit, a vele való közösségben telik el.

Amikor egyes ígéret javasolok elmélkedésed alapjául, vagy az imádat, a csendesség különböző formáit ajánlom, nem akarom azt a látszatot kelteni, mintha az Istennek való odaszentelődés egy megfelelő recept alkalmazásának puszta eredménye lenne. Azt sem értem ezalatt, hogy ami nekem hasznos volt, azt kell másoknak is egy az egyben követniük, sőt, még azt sem, hogy ez másoknak is feltétlenül hasznára válik. Csak annyit akarok megmutatni, hogy mit jelent az Istennek való odaszentelés növekedési folyamata, amely bár az ő bennünk munkálkodásának eredménye, mégis a mi részünkről nagyon is kézzelfogható erőfeszítést igényel. Gyakorlatoznunk, edzenünk kell ahhoz, hogy elérjük az istenfélelmet; és ahogy ezt a harmadik fejezetben láttuk, az edzés bizony mindennapi kemény munka; ez tesz alkalmasakká és gyakorlottakká bennünket.

Az igazi próba

Eddig azokat a tevékenységeket vizsgáltuk végig, amelyek segítenek az Isten iránti odaadásunkban való előhaladásban: az imádságot, az ige feletti elmélkedést, az imádatot és a csendességet. Van egy másik terület is, amely nem egy meghatározott cselekvés, hanem ételünk magatartása: az Isten akaratának való engedelmisség. Ez istenfélelmünk igazi próbája és az egyetlen igazi és helyes válasz Isten felénk irányuló szeretetére. Isten határozott megállapítása, hogy akkor féljük őt, ha megtartjuk minden rendelkezését és parancsolatát (5Móz 6,1.2); a Péld 8,13 pedig azt mondja, hogy: „Aki féli az Urat, gyűlöli a rosszat” Onnan tudom meg, hogy valóban félem-e az Urat, ha őszintén gyűlölöm a rosszat, és vágyom arra, hogy engedelmeskedjem az ő parancsának.

Nehémiás napjaiban a zsidó nemesek és főemberek megszegték Isten parancsolatát azáltal, hogy uzsorakamatra adtak kölcsönt honfitársaiknak. Amikor Nehémiás szembekevert velük, ezt mondta: „Nem helyes, amit műveltek. Hát nem akartok Istenünk félelmében élni, hogy ne gyalázzanak bennünket a pogány népek, a mi ellenségeink?” (Neh 5,9) Akár ezt is mondhatta volna: „Nem kellene inkább *engedelmeskednünk* Istennek, hogy ne gyalázzanak bennünket pogány ellenségeink?” Nehémiás egyenlőségi jelet tett az Isten félelmében való járás és a neki való engedelmisség közé. Ha nem féljük Istent, azt gondoljuk, nem érdemli meg azt, hogy megfogadjuk parancsait; ha viszont igazán féljük őt – ha rettegéssel és tisztelettel közeledünk hozzá –, akkor engedelmeskedni fogunk neki. Engedelmisségünk mértéke egyenesen arányos íranta tanúsított tiszteletünkkel.

Hasonlóképpen, ahogyan azt már a második fejezetben tárgyaltuk, Pál kijelentette, hogy Krisztus szeretete, amelyet olyan világosan látott és érzett, arra készíti őt, hogy ne magának, hanem annak éljen, aki meghalt értünk. Amikor Isten kezd választ adni imádságunkra, amelyben elmondjuk, hogy még mélyebben szeretnénk megérteni az ő szeretetét, akkor gyakran azt az eszközt használja, hogy egyre jobban meglátatja velünk saját bűnösségünket. Pál élete vége felé közeledett, amikor ezeket a szavakat írta: „Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok” (1Tim 1,15). Rájövünk arra, hogy a keresztyénként elkövetett bűneink – bár kívülről nem annyira riasztóak és elrettentők – Isten szemében még inkább gyűlöletesek és visszataszítóak, mert a kegyelem és az ismeret ellen vétkezünk. Tudjuk, mit kellene tennünk és ismerjük szeretetét, mégis szándékosan ellenszegülünk. Utána pedig visszamegyünk a kereszthez, és tudatára ébredünk annak, hogy Jézus még szándékos bűneinket is magára vette a keresztfán, és ennek a végtelen szeretetnek felismerése arra kényszerít

bennünket, hogy vessünk véget bűneinknek, és öldököljük meg őket. Engedelmisségünket egyszerre mozgatja az istenfélelem és Isten szeretete. Az engedelmisség mutatja meg, hogy ezek valóságosak-e az ételünkben.

Mélyebb vágyakozás

Amint arra összpontosítjuk erőnket, hogy növekedjünk Isten iránti tiszteletünkben, csodálatunkban és irántunk való szeretetének megértésében, tapasztalni fogjuk Isten iránti vágyunk növekedését. Amint szépségében gyönyörködünk, mindinkább vágnyi fogjuk az ő keresését. És amint erősödik bennünk az Ő megváltó szeretetének tudata, úgy akarjuk majd őt egyre növekvő mélységben megismerni. De imádkozhatunk is azért, hogy Isten mélyítse el bennünk az iránta való vágyakozást. Emlékszem, hogy néhány évvel ezelőtt a Fil 3,10-et olvastam, és egy kis bepillantást nyertem abba, milyen mélyen vágyakozott Pál Krisztus megismerésére. Miközben olvastam, így imádkoztam: „Ó Istenem, énbennem nincs olyan mély vágyakozás, mint Pálban, de szeretném, ha lenne” Az évek során Isten fokozatosan válaszol erre az imádságra. Kegyelme által most már tapasztalatból ismerem valamennyire Ézsaiás szavait: „Lelkem hozzád vágyódik éjjel, teljes szívből kereslek téged” (Ézs 26,9). Hálás vagyok azért, amit Isten tett, de tovább imádkozom, hogy növekedjék utána való vágyakozásom.

Egyike az Istennel kapcsolatos csodáknak az, hogy minden dicsőséges tulajdonsága végtelen, és így bármennyire is vágyakozunk utána és bármennyit kapunk is belőle, sohasem meríthetjük ki személyisége felénk irányuló kinyilatkoztatásának gazdagságát. Minél jobban ismerjük őt, annál inkább vágyódunk utána. És minél jobban vágyódunk utána, annál inkább akarjuk a vele való közösséget, annál inkább szeretnénk megtapasztalni jelenlétét. És minél jobban vágyunk órá és jelenlétére, annál inkább szeretnénk hasonlítani órá.

Pál szívéből fölszakadó kiáltása a Fil 3,10-ben élénken kifejezi ezt a vágyódást. Vágyik mind megismerni Krisztust, mind pedig hasonlítani órá. Meg akarja tapasztalni a vele való közösséget – még a szenvedésben való közösséget is – éppúgy, mint az ő feltámadott életének átalakító erejét. Egyaránt vágyik a Krisztus-közponúságra és a Krisztus-képűségre.

Ez az istenfélelem: az Isten-közponúság, az Isten iránti odaadás és az Isten-képűség, vagyis a keresztyén jellem. A kegyesség gyakorlata egyszerre az Istennek odaszentelt élet gyakorlata, és egy olyan életvitel, amely Istennek tetsző, és a többi ember számára az ő jellemét tükrözi vissza.

A könyv hátralévő részének tanulmányaiban megvizsgáljuk az Isten szerinti jellemet, amelyet meg kell élnünk. Ez a jellem azonban csak az Istennek teljes szívből odaszentelt élet alapjára épülhet. Istennek életünk gyújtópontjában kell állnia, ha Isten szerinti jellemre és magatartásra vágyunk.

Ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni. Túl sokan a jellem és a magaviselet külső vonásaira ügyelnek anélkül, hogy időt szánnának megépíteni a belső alapot ehhez: az Istennek odaszentelt életet. Ez gyakran hideg erkölcsösségben, törvényeskedésben, vagy ami még rosszabb, öngazultságban és lelki gőgben nyilvánul meg. Természetesen az Isten iránti odaadásnak, mint alapnak, és az Istennek tetsző élet felépítményének együtt kell fejlődni. A kegyességnek ezt a két oldalát nem választhatjuk szét.

Mivel ennyire fontos ennek a belső alapnak a helyes lefektetése, arra bátorítalak, hogy tekintsd át még egyszer az Isten iránti odaadás szükséges alapelemeit (lásd a 2. fejezetet)! Utána ismételd át ezt a fejezetet, és fektess le magad számára egy gyakorlati tervet arra, hogyan gyakorold magad életed átadásában. Senki sem sajtított el egyetlen testi vagy szellemi készséget sem anélkül, hogy rá ne szánta volna az időt és fáradságot

a gyakorlásra. És senkiben sem fog kialakulni az Isten iránti odaadás, ha nem határozza el, hogy gyakorolja magát az odaszentelt élethez szükséges alapvető dolgokban.

A gyakorlatozásnak ez a fogalma talán a fárasztó és unalmas „favágást” juttatja eszünkbe, vagy azt, amikor a zongorán kellett skáláznunk ahelyett, hogy kint játszottunk volna barátainkkal. Azonban Istennel való kapcsolatunk kialakítását nem hasonlíthatjuk össze olyasvalamivel, mint a gyermekkori zongoraleckék. A vágyunk az, hogy egyre jobban odaadhassuk életünket az egész világegyetem legcsodálatosabb személyének, a végtelenül dicsőséges és szeretetteljes Istennek. Semmi sem hasonlítható ahhoz a kiváltsághoz, hogy ismerhetjük őt, akinek pusztja jelenléte is már teljes öröm, akinek jobbján örökké tart a gyönyörűség (Zsolt 16,11).

Egy cowboy és a lova

„Mert áron vétettetek meg; dicsőítsetek tehát az Istent a ti testetekben.” (1Kor 6,20)

Az amerikai úttörőkorszak idején, amikor még nem voltak autók, közép-nyugaton egy cowboy rendszeresen betért egy ivóba, amelyet arrafelé szalonnak neveztek. Ott naponta eltöltött egy bizonyos időt alkohollal, szerencsejátékkal és más bűnös tevékenységgel. A lovát erre az időre odakötötte a vendéglő előtti hosszú keresztgerendához, ahova a többi szalonlátogató is odakötötte a lovát. Amint meglátták a lovát a lokál előtt, tudták, hogy ez a cowboy ismét azzal van elfoglalva, hogy idejét, pénzét és egészségét ezen a szórakozóhelyen tecofozolja.

Nem messze innen volt az a hely, ahol egy élő metodista gyülekezet jött össze. Ott a hívők rendszeresen imádkoztak ezért a cowboyért. Hosszabb idő után megtörtént a csoda, hogy ez az elveszett ember megtért az Úr Jézus Krisztushoz, és nyilvánvaló újjászületést élt át. Ettől kezdve rendszeresen eljárt a metodista gyülekezet istentiszteleire és bibliaóráira, és erre az időre a metodista templom hosszú keresztgerendájához kötötte a lovát. A szalon tulajdonosa hamar észrevette, hogy elmaradt az egyik legjobb vendége. Űresen maradt a szalon előtt az a hely, ahová ez a cowboy korábban a lovát kötötte. A ló a templom előtti gerendához volt kikötve.

Egyik vasárnap kivárta az istentisztelet végét, megvárta az „ő” cowboyát a templom kijáratánál, és odakiabált neki: „Kedves barátom, biztosan eltévedtél! Összetévesztetted a gerendákat. A lovadnak nálam kell kikötve lennie, nem ennél a templomnál.” Az újonnan megtért nevetett erre, és sugárzó arccal mondta: „Nem, nem tévedtem, hanem gerendát *változtattam!* Régebben az ördöghöz voltam kötve, amikor a lovam a te szalonod elé kötöttem, most azonban megszabadultam a bűntől, és az Úr Jézushoz vagyok kötve. Ezért kötöm a lovam mostantól fogva már csak ez elé a templom elé!”

Milyen csodálatos kijelentés ez egy olyan embertől, aki megtapasztalta a teljes megváltást Krisztusban: „Régebben az ördöghöz voltam kötve – most az Úr Jézushoz vagyok kötve!” Mekkora változás történt ennél a megkötözött embernél! Micsoda fordulatot tapasztalhatott meg értelmetlen életében! Isten szeretetének milyen csodája újította meg az életét és szabadította meg őt a bűn, a szenvedély, a tekofozás, a világi vágy és az elveszettség minden megkötözöttségétől! Im már megvásárolta őt az Üdvözítő Jézus Krisztus drága vére, és testestől-lelkestől Üdvözítőjéhez volt kötve. Már csak egyedül Neki akart élni, már csak egyedül Óhoz akart kötődni. Ujjongva tudta énekelni és megvallani:

„Igen, Jézushoz tartozom, Neki vagyok szentelve, –
nemcsak a földi időre, hanem örökkön-örökre!”

Bárki is vagy, aki ezt az üzenetet hallod, Te is megszabadulhatsz a bűn minden megkötözöttségétől. Jézus Krisztus vérében benne van az örökkévalóság ereje, amely minden megkötözöttség-től és a bűn minden láncától meg tud téged szabadítani. Az Üdvözítő drága vérével váltott meg Téged. Boldog vagy, ha Te is így tudsz énekelni és ujjongani: „Régebben az ördöghöz voltam kötve, most az Úr Jézushoz vagyok kötve!”

Alkalmi prédikációk

Igehirdetés FIKE istentiszteletre

Jenei Tamás

Kolozsvár

Isten hajléka vagy az Európai Ház?

Alapige: Efézus 2,19–22

Bibliailvasás: Efézus 2,11–22

Turizmust kedvelő világunkban gyakran látjuk, hogy amint egy csoport megérkezik valahová, előbb az ott lévő templomot látogatja meg. Nem véletlenül! A templom általában a település legrégebbi épülete szokott lenni, amely egyaránt vall a templomhoz tartozó közösség múltjáról, jelenéről, de még jövődjéről is. A templom magában hordozza az illető közösség:

- történetét – a pusztulások szomorú napjait és a virágzások időszakait,
- a közösség kultúráját – nem mindegy, hogy egy magyar, vagy egy szász, vagy egy román templomba lépünk be,
- vallásosságát – hitét, hűségét, áldozatkészségét,
- jövőbe vetett reménységét – 40 új templomunk, 200-nál is több renovált templomunk, a folyamatosan díszített és csinosított templomaink többek között erről is vallanak.

De kifejezik a közösségnek azt a szándékát is, hogy nem Isten nélkül, hanem Istennel, Isten dicsőségére akarják élni az életet. Ha ennyi mindenről vall egy templom, akkor azt hiszem, hogy nem volt fölösleges annyi hitet, imádságot, tudást, műveltséget beleépíteni!

Ezek után nyilvánvaló, hogy az élete alkonyán lévő apostol nem véletlenül fogalmazza meg vízióját a templom képének felhasználásával. Ezt olvastuk: „Mert ráépültetek az apostolok és próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus, akiben az egész épület egybeilleszkedik, és szent templommá növekszik az Úrban, és öbenne ti is együtt épültök az Isten hajlékává a Lélek által!” Ő világosan látja, hogy az egyéneknek, de a különböző fajú népeknek is egy nagy, Istent dicsőítő közösséggé kell formálódniuk. Csak egyedül így van létjogosultságuk! Úgy érzem, hogy éppen most, amikor Európa népei próbálják lebontani a középük épített válaszfalat, és egy közös Európai Házat akarnak teremteni, akkor nem mindegy, hogy mi lesz ebből az Európai házból:

- Több tucat országból felépülő „Supermarket” – ahol a globalizáció Mammonja diktálja az egyes lépéseket, s így egész Európa a hiúság vására lesz;
- Politikai és katonai tömb, amely bármikor képes erőszakos módszerekkel ráerőszoakolni érdekeit más régiókra;
- Egy nagy asszimilációs kohó, amely egy színtelen, monolitikus tömbbé olvasztja a különböző fajú, nyelvű, kultúrájú nemzeteket;
- Egy Isten nélküli, hitet és jól meghatározott keresztyén erkölcsi rendet tagadó, gátlástalan rendszer.

Erre ma minden esély megvan! Némelyek, akik megérezték a fejlődésnek ezeket a gyanús irányvonalait, nem véletlenül kiáltottak így fel: „A 21. században Európa vagy keresztyénné lesz, vagy nem lesz!” A Délvidéki háború és ez a mostani iraki háború jól mutatja, hogy a krisztusi értékeket mellőző és hazugságra épülő „rendezés” hová vezet!

Értelmetlen pusztításba, pusztulásba, erőszakba, halálba! Mindehhez hozzá kell venni azt is, hogy egy közös Európai Unióban a tét egyre nagyobb lesz, s az áldozatok is ezzel arányosan egyre nagyobbak lesznek.

Van azonban más alternatíva is: Isten hajlékává épülni – a Lélek által –, ahogy mai ígénk mondja. Mert lehet itt életet, boldogulást, üdvösséget teremteni – az Európai Házon belül. Igen, *lehet ezt az Európai Házat Isten hajlékává tenni!*

Ezért éreztem úgy, hogy ma itt, nektek erről prédikáljak. Nektek, akik már kimondottan ehhez az „uniós nemzedékhez” tartoztok. Te, ifjú testvérem, mit gondolsz ezekről a kérdésekről? Mint eljövendő felelős keresztyén értelmiségi, aki nem sokára fontos fogaskereke leszel ennek a nagy gépezetnek, hogyan állasz ezekhez a feladatokhoz, Isten nélkül, önzőn, átgázolva mások álmain, vagy krisztusi szeretettel, üdvösséges jövendőt készítve minden itt élő embernek?

Pál apostol a felolvasott igében abban mutat utat, hogy hogyan épülhetünk fel Isten hajlékává, vagy aktualizálva az elhangzottakat, hogyan építhetjük az Európai Házat Isten hajlékává!

I. Látnunk kell, hogy ez a lehetőség előbb Isten oldaláról épül.

– Ő az, aki kiválasztott minket magának már a világ teremtése előtt (Ef 2,4). Ismer minket minden önzésünkkel, büszkeségünkkel, erőszakosságunkkal. Ismeri azt is, hogy nélküle akartunk élni (2,12). Mégis isteni nagy szeretetével nem akarja, hogy elveszünk, hanem kiválasztott magának. Gyermekkorunkban, a játék kezdetekor sokszor átéltük annak örömét, hogy a csapatkapitány magának kiválasztott. Isten azonban nemcsak egy rövid játék erejére választott ki, hanem az egész földi életre, sőt, azon túlra is, a mennyei dicsőségre. Fogadjuk el kiválasztását és örüljünk ennek a megtisztelő kiválasztásnak! Éljük úgy, hogy soha ne hozzunk szégyent Reá! Ugyanis csak a kiválasztottak épülhetnek Isten hajlékává! Csak a kiválasztottak építhetik Isten hajlékát!

– Ő az, aki fiaivá fogad minket Jézus Krisztus által. Krisztus megváltottjaiként már nem vagyunk közönséges bűnözők, akik Isten ellen dacolunk és hadakozunk, hanem Krisztus vére által a bűntől megtisztított, megújított emberek vagyunk. Nem távollévők, nem idegenek, nem betolakodó jövevények, hanem a Fiú által szerzett jogon magunk is fiak. Az akkori társadalomban a rabszolgának, az idegennek, a jövevénynek nem voltak jogai, de a fiaknak már most fiúi jogai vannak. Isten családjához tartozhatunk. Kéréseink, mint a fiak kérése nyer meghallgatást. Sötétségben, szakadékok felett, megpróbáltatások idején Istennel együtt járhatunk minden nap. Mindig az Ő szent erőterében élhetünk, Lelke erejével végezhetjük munkánkat! Ezen földi ajándékokon túl – örökösök is vagyunk. A földi élet után az üdvösség részesei lehetünk. Ezzel a lelki fegyverzettel a fiak egész életükkel építhetik az Isten dicsőségét hirdető hajlékot.

– Ő az, aki minket, akik halottak voltunk a vétkek miatt, megváltott, a bűn miatt a halálosan beteg létünkéből új életre támasztott, feltámasztott egy értelmes, üdvösséges életre, naponta új életlehetőséget biztosít számunkra, a mennyek világába ültet a Krisztus Jézusért. Kegyelemből.

A lübecki dómában az oltáron egy szobor van. A megfeszített Krisztust ábrázolja a golgotai szenvedések közepette, de mégis olyan módon, hogy a megváltó szeretet sugárzik belőle. Ennek a szobornak a talapzatán egy felirat olvasható:

„Ezt tettem én teéretted!
Mít tettél te énérettem?”

A Megváltó, az Üdvözítő ma is ezt kérdezi. Hogyan tudsz válaszolni erre a kérdésre te, ifjú testvérem?

– Krisztus az ő testében lerombolta a választófalat a pogány és a zsidó között, a ketőt egy új emberré teremtette önmagában, és az ellenségeskedést (az előítéleteket, gyanakvást, alattomos rivalizálást) megszüntette. Márpedig tudjuk, hogy a zsidók és a pogányok között milyen mérhetetlen ellentétek voltak. És mégis!

De ha Európa népeinek történetére gondolok, itt is évszázados ellenségeskedés jellemezte a népek közötti viszonyt. Gondolok a 100 éves háborúra, a 30 éves háborúra, a két világháborúra. Krisztus ma azt mondja, nem kell ennek továbbra is így lennie! Lehet a jövőt másként alakítani! Ez az alakuló Európai Ház Isten hajlékává nemesülhet! Krisztus már lebontotta a válaszfalakat. Krisztus megölte az ellenségeskedést önmagában. Krisztus békességet teremtett. Az életnek ezeket az új dimenzióit kellene felfedeznünk előbb a magunk számára, és ezt kellene aztán felfedeztetnünk a szomszéd népekkel, s akkor élhetnénk üdvösségesen az Isten hajlékává szentelődött Európai Házban.

II. Eddig azt láttuk, mit tett Isten Krisztus által azért, hogy itt a földön az ember ne legyen a másik embernek a farkasa.

Most lássuk mi az, amit nekünk kell tennünk azért, hogy Isten hajléka itt, a mi népeink között megépülhessen!

– Isten a szentek polgártársaivá tett. Ez azt jelenti, hogy mi Isten országának a polgáraitként élhetünk. De azt is tudomásul kell vennünk, hogy itt nem lehet más törvények és más jogrend szerint élni, csak az Isten országa jogrendje szerint. Ez a megbocsátás jogrendje, amely 70×7-szer is kész megbocsátani. Ez az önfeláldozás törvénye. Maga Jézus tanít erre: nincsen nagyobb szeretet annál, mint aki életét adja barátaiért. Ez a szeretet törvénye, mely még az ellenséget is szeretni tudja. Ez a krisztusi békesség törvénye, amely sohasem átkoz, hanem amely mindig áld. Isten országának ezt a sajátos jogrendjét kell elsajátítanunk és naponként gyakorolnunk. A svájci alkotmány, az angliai Magna Carta, az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat a bevezetőjében erre az isteni jogrendre hivatkozott, s ezt próbálta a gyakorlatban megvalósítani. Éppen ezért több évszázados vírárgást tudtak biztosítani azoknak, akik ezen alkotmányok szerint rendezték be az életüket. Mi is csak ezen az isteni jogrenden keresztül alakulhatunk át olyan élő kövekké, amelyek beleépülhetnek Isten terveibe – Isten hajlékába!

A polgári törvény az életnek egy külső köre. A család jog az élet belső körére vonatkozik, ahol írott és íratlan szabályok egyaránt léteznek. Isten háznépeként, Isten családjaként ezt az isteni családjogot is el kell sajátítanunk, és ezt is gyakorolnunk kell. Azt a jogot, amely az Atyára és a fiakra vonatkozik, és azt a jogot, amely a testvérek egymás közötti viszonyára vonatkozik, ahol csak a szív belső embere érzi és tudja, hogy mit tehet és mit nem tehet, s bizonyos dolgokban meddig mehet el. „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét” (Gal 6,2), – így fogalmazta meg Pál apostol ezt a belső családi jogrendre vonatkozó szabályt, törvényt. Ezt is el kell sajátítanunk, és ezt is folyamatosan gyakorolnunk kell! Így válhatunk olyan élő kővé, amely hasznos Isten hajlékának megépítésénél.

– Természetesen életben ez mind nagyon szép és jó. De a gyakorlat teszi nehezzé ennek a két törvénynek a megvalósítását. Sokan voltak Isten szentjei között, akik ezt megpróbálták. Ők azt tapasztalták, hogy egy darabig képesek voltak ezt vállalni, s minden dolgukat képesek voltak e szerint az új jogrend szerint megvalósítani. De néha eljutottak egy-egy olyan ponthoz, ahol már úgy érezték, képtelenek tovább menni. Ebben az esetben megint Isten jön a mi segítségünkre. Ő az, aki kész kipótolni a mi erőtlenségünket – a Lélek által. Pünkösöd után vagyunk. Mi már a pünkösöd népe és egyháza vagyunk. Éppen azért minden kritikus helyzetben kérhetjük, hogy a Szentlélek vezessen bennünket tovább ezeken a buktatókon. Ami nélküle nem sikerülne, az vele minden bizonnyal sikerül! Erre példaként ott áll az egész keresztyén egyháztörténet!

Kedves ifjú értelmiségiek! Mint uniós nemzedékhez szóltam hozzátok! Benne vagytok javában a vizsgaidőszakban. Keményen tanultok. Mind olyan tárgyakat tanultok, amelyek ezt a mi földi világunkat tökéletesebbé, szebbé, igazabbá, emberibbé tehetik. Gondolom, mindannyian érzitek: „Non scholae, sed vitae discimus.” Nem az iskolának, az életnek tanulunk. Ha pedig ez az élet az Élet Fejedelme által készített üdvösséges életet jelenti számokra, akkor jó úton jársz! Akkor munkádon keresztül az Európai Ház rendre Isten hajlékává – Istent dicsőítő templommá épülhet. Ezért pedig érdemes keményen tanulni, bölcsen munkálkodni, hittel és szeretettel élni, s mindezzel Istent dicsőíteni! Ámen.

Rádioprédikáció

Bányai László

Bukarest II.

„Az Úrnak kedveltje”

Alapige: 1Mózes 35,16–21

Rákhel halála egy megrendítő dráma. Még haldokolva Benoni nevet adja gyermekének, amelynek jelentése: fájdalmaim fia. Jákób helyeselhetne volna ezt, és sírva felkiáltott volna: Igen! Benoni, ez legyen a neve! – fájdalmaim fia, mert legkedvesebb feleségem meghalt, és még nem is értünk haza. Ehelyett Jákób mást tett. Ellentmond a haldoklónak és fiát Benjáminnak nevezi, ami azt jelenti: az én boldogságom fia, az én jobb kezem fia. Jákób itt felül emelkedett szenvedésén, és hitben foglalt állást. Ezt gondolhatta magában: Nem Rákhel, mi hitben győzünk! – szenvedés által megyünk a dicsőségbe. Legyen a neve Boldogságom Fia, ami a hit és reménység útja.

Jákóbnak ezen megpróbáltatásában, felesége elvesztésében egyedülálló módon ragyogott fel nemrégiben kapott új neve. Úgy tűnik, régi nevét (Jákób = csaló), felesége sírjába temette el véglegesen, miután átment Pénien. Hitbeli engedelmisségében végrehajtotta azt, amit Isten azon a pénieni éjszakán vele tett: „Nem Jákóbnak mondatik ezután a te neved, hanem Izráelnek; mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél.” (1Móz 32,28)

Tizennégy évet dolgozott Jákób Rákhelért, kétszer hét esztendő. Húsz év távollét után mint gazdag pásztorfejedelem tért vissza szülőföldjére, Isten megáldott embere lett. Sok gyermeke és nagy sereg szolgája volt. Már majdnem otthon van, már majdnem Kánaán földjére ér, olyan nagy örömmel mutatná be megöregedett atyjának feleségét és gyermekeit; amíg a vándorlás tart, Rákhel megszüli a gyermeket és meghal. Ez borzasztó csapás lehetett Jákóbnak, amikor a halál hirtelen és váratlanul a legkedvesebbet ragadta el tőle.

Benjámín, Izrael utolsó fia, egyfelől Jákób tizenkettedik, másfelől Rákhel második fia. Bétheltől nem messze, Betlehemből született. Béthel azt jelenti, hogy Isten háza; Betlehem pedig a kenyerek háza. Ő Izrael egyetlen fia, aki az ígért földjén született, testvérei mind az idegenben, „külföldön” születtek. Amikor megszületett, amikor élete elkezdődött, akkor érette valakinek meg kellett halnia. És ez nem más, mint az édesanyja, aki életével fizetett fia életéért.

Betlehemből született az Úr Jézus Krisztus is, akinek nem volt helye a vendégfogadó háznál, csak egy istálló jászlában. Betlehem tehát csodálatos kiábrázolása Isten szerete-

tének, amikor elküldte nekünk Jézus személyében Isten az Életnek Kenyerét: „hogy ki-ki egyék belőle és meg ne haljon.” (Jn 6,50) Éljük hát naponként eme Mennyei Kenyérrel, hogy örök életet nyerjünk.

Évszázadokkal Rákhel halála után teljesedett be Jeremiás próféta jóvendőlése: „Szó hallatszott Rámában, sírás és keserves jajgatás; Rákhel siratta az ő fiait, nem akart megvigasztaltatni az ő fiai felől, mert nincsenek.” (Jer 31,15) A Máté evangéliuma második fejezetének tizenhatodik verse tudósít minket a kegyetlen Heródes fejedelem gyermekgyilkossági parancsa felől, amikor „Betlehemben és annak egész környékén minden gyermeket, két esztendőstől és azon alól” megöltek. Éppen ott, Betlehemben, ahol Rákhel az ősidőkben meghalt, hogy fia, Benjámín élhessen, történt évszázadokkal később ez a borzalmas esemény. Akkor és ott sok két éven aluli gyermeknek kellett meghalnia azért, hogy az „egyszülött fiú” Jézus életben maradjon, hogy egy pár esztendő múlva, mint Megváltó, életét adhassa a Golgota keresztyén a mi bűneinkből való szabaddulásunkért.

Mózes halála előtt Izárel fiait megáldotta. „Benjámínról monda: Az Úrnak kedveltje!” (5Móz 33,12) Isten is megáldotta ezt a kicsi törzset és királyi méltóságra emelte, hisz Izráel első királya, Saul, a Benjámín törzséből való volt. Pál apostol benjaminitaként mutatkozik be. Mint benjaminita, az apostol az Úrnak kedveltje lett. Adja Isten, hogy úgy töltsük be földi élethivatásunkat, hogy az Úr kedveltjei lehessünk. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Mike Pál Attila
Magyarkéc

A három kérdés

Alapige: Máté 28,18–20

Szeretném, ha mindenek előtt mindannyian érzékelnék ennek az eseménynek a jelentőségét. Úgy, ahogy Jézus tanítványai is minden bizonnal érzékelték annak az eseménynek a fontosságát, hogy Jézus hozzájuk ment, megkereste őket. Éppen akkor, amikor minden kilátástalannak bizonyult, amikor Jézust szem elől veszítették, amikor sok minden kérdőjelessé vált bennük. Tudnunk kell, hogy Jézus azoknak jelenik meg, akik érzik a hiányát. Akik tudják önmagukról, hogy kevesek a feladataik elvégzéséhez: a mindennapi kenyér előteremtéséhez, a békés, kiegyensúlyozott együttéléshez, s természetesen a gyermekneveléshez is. Azoknak Jézus megjelenik, és feladatokkal bízza meg őket. Őket, a gyengéket: mekkora kiváltság ez!

Három dolgot szeretnék ma kiemelni a szereztetési igéből, és azokat komoly kérdésekké formálni számotokra, és veletek együtt számunkra is, természetesen. Ez a három dolog a következő: Jézus megszólít, Jézus megbíz, Jézus velem marad. Vele csak így lehet „együtt dolgozni”. Többek között gyermeket is nevelni. És máris adódnak a kérdések, és legyenek ezek benneteket személyesen elérő kérdések, kedves szülők, kereszt-szülők:

Meg lehet-e benneteket szólítani? Elérhetők vagytok-e az Isten számára? Szeretnétek-e komolyan venni az Ő megbízását, tanácsait, útmutatását? Felhívhatja-e figyelmete-
ket gyengeségeitekre, mulasztásaitokra, mutathat-e kiutat eltévelyedéseitekből? Egyálta-

lán akarjátok-e hallani az Ő hangját? Merthogy megszólítani csak a halló embert lehet, és ez így igaz, bármennyire közhelyesen is hangzana. Magam előtt látom Jézus tanítványait a Galileai tó környékén: mennyire éhezhettek, szomjúhozhatták Mesterük jelenlétét. És mekkora felüdülés, megkönnyebbülés lehetett az számukra, hogy Ő megjelent és megszólította őket. Vajon a ti számotokra is ezt jelenti-e az Ő jelenléte?

Aztán: meg lehet-e bízni benneteket? A megszólítható emberből nagyobb valószínűséggel válik megbízható ember. A keresztség kiszolgáltatása nemcsak Isten részéről jelent elkötelezést, hanem az Ő megbízása révén részetekről is: gyermeketeknek nincs jelen pillanatban hite s felelősségtudata, így hát Isten a ti hitetekre és felelősségtudatokra akar építeni egy nagyon komoly feladatot, mégpedig azt, hogy gyermeketekben folyamatosan tudatosítsátok, mit jelent az élő Istenhez tartozni. És hogy ezt hogyan tehetitek? Elsősorban példamutatással. A hitre való nevelésben ennek van a legtöbb eredménye, így válik a gyermek előtt használhatóvá, hasznossá a hit, hogy látja: apja, anyja, keresztszülei, szűk családja életében gyakorlati vonatkozásai vannak ennek. A kérdés tehát marad: *meg lehet-e bízni benneteket ezzel a feladattal?*

Végül: veletek maradhat-e Jézus? Ez a kérdés nagyon komoly, és azt kívánom, életek legfontosabb kérdése legyen. Nemsokára ugyanis kiléptek ebből a templomból. De nem léphettek ki a templomi élettérből, ugyanis ti magatok is az élő Istennek temploma vagytok. Vagytok abban az esetben, ha veletek maradhat Jézus. Merthogy az Ő jelenléte nélkül nem templom a templom, nem ember az ember, nem tanítvány a tanítvány, nem szülő a szülő. Mert Nála nélkül semmit sem cselekedhetünk. Csak vele együtt tehetünk bármi értékeset. Ráadásul ez a vele együtt való munkálkodás, hogy mindent jól értsünk, részünkről annyit jelenthet, hogy Önmagunkat átadjuk Neki, hogy Ő munkálkodhasson rajtunk keresztül: kezünket oltalmazásra, lábunkat az Ő követésére, szívünket szeretetre irányítsa.

Adj a Isten, hogy a feltett kérdésekre válaszok szülessenek, a válaszokból megoldás, a megoldásból pedig élet. Isten segítsen benneteket jó szülőkké, jó keresztszülőkké válni. Ámen.

Esketési igehirdetés

Paniti Eszter

Kémer

Lakozzon Krisztus a ti szívetekben!

Alapige: Efézus 3,17

Az Efézusbeliekhez írt levél jellegzetes páli levél, melynek tárgya: az üdvözlés, a hálaadás, a tanítás kibontása, a tanítás alkalmazása, s végül a záró üdvözlések. A levél fő témája az, amit Pál „titoknak” nevez. Ezen nem valami olyant ért, amit nem lehet megmagyarázni, hanem egy olyan csodálatos igazságot, amely azelőtt ismeretlen volt, de most ismert lett Jézus Krisztus által. Ez a magasztos igazság, amely a levél témáját képezi, az a kijelentés, hogy a hívő zsidók és a hívő nem zsidók most már egyek Jézus Krisztusban, társtagok a gyülekezetben, Krisztus testében, és a jövőben részesei lesznek az Ő dicsőségének. A titok megtalálható az Efézusiakhoz írt levélnek mind a hat fejezetében, de a harmadik fejezet adja meg a titkok legteljesebb magyarázatát. Úgy emlegetjük, mint a „Krisztus titkát”, amely Krisztusról, mint Főről beszél, és valamennyi hívőről, mint az Ő testéről.

Kedves ifjú pár! Azzal a szándékkal jöttetek, hogy házasságot kössetek, és bizonyára ez ünnepi alkalommal átsuhan a lelketeken, hogy ahogyan éltetek eddig és amilyen módon, ez e pillanattól fogva lezárul, de ami előttetek áll, az még titok. „Annakokáért elhagyja az ember atyját és anyját és ragaszkodik az ő feleségéhez, és lesznek ketten egy testté. Felette nagy titok ez.” (Ef 5,31–32/a)

A házasság két különböző nemű személynek olyan életre szóló testi és lelki életközössége, amelynek célja az Isten dicsőségének szolgálata. Jaj annak a házasságnak, amely csak földi szerelemre, anyagi érdekekre épül, és hiányzik abból a Lélek egysége, közössége. Hiszünk, hogy ebben az egységben szeretnétek élni, vállalni a közös utat Jézus Krisztussal annál is inkább, mert egyre nő az egyedülállók, vadházasságban élők vagy egynemű együtt élők száma. Hogyha azt akarjátok, hogy házasesetetek építménye megálljon, kérjétek Jézus Krisztust, hogy állandóan közelethez legyen, szíveteket töltsse be Krisztustól származó indulattal, türelemmel és szeretettel.

Ezért könyörög az apostol is, „hogy lakozzék Krisztus hit által a ti szívetekben” Tehát ne azt kérjétek, hogy időről-időre meglátogasson titeket, amint egy rokon vagy barát alkalmilag belép és egy ideig ott marad, ne csak akkor forduljatok hozzá, amikor a bajok, betegség, nyomorúság hullámai áradnak felétek és kétségbeesetten nem tudjátok, hogy mit is tegyetek, hanem kérjétek, hogy ott lakozzék veletek. Tegyetek meg mindent, hogy ott lakozhassék a ti szívetekben majdani családi életetekben. Jézus legyen ura és tulajdonosa legbensőbb lényeteknek örökre.

Most eljött az ideje, hogy megköszönjétek szüleiteknek a sok fáradságot, az otthont, amit biztosítottak számotokra, a sok átvirrasztott éjszakát, és máától fogva legyetek ti együtt otthont készítő gyermekei Istennek, szüleitek számára, akiket elűz otthonról az özvegység, betegség, tehetetlenség, olyan emberek számára, akik lelki otthonra vágnak és szeretnének eljutni a földi otthonból Isten otthonába, Isten országába, ahova Jézus Krisztus is visszament elvégzett küldetése után. Ne engedjétek, hogy sok tönkrement házasság elbátortalanítsa titeket, hanem higgyetek Istenben. Járjatok templomba! Hit által hordozzátok el egymást szeretetben! Vállaljátok a gyermekáldást! Győzzétek le a nehézségeket, kísértéseket! Bocsássátok meg egymásnak a tévedéseket! Legyen a szívetek az a hely, ahol a Krisztusba vetett hit megújul, mert a házasság az életszentségek egyik fő pályája, lelki kapcsolat, amellyel Istennek az a célja, hogy több hit legyen ezen a világon, több szeretet, nagyobb áldozat, igazabb hűség. Ehhez adjon Isten nektek sok erőt. Ámen!

Temetési igehirdetés

Székely András

Balavásár

Kétféle út

Alapige: Máté 7,13–14

Gyászoló Testvéreim!

A tegnap este nem kis számú virrasztó gyülekezet előtt hallhattunk a hozzánk intézett bibliai üzenetből, az 5Móz 30,15–20 versekből, hogy Isten, a mi Atyánk két utat adott az Ő gyermekeinek ezen a földön: az életet, amely áldást jelent minden jóval és istenfélő bizodalommal, másfelől a halált, amely átkot jelent s minden rosszat. Isten, a mi kegyelmes Mennyei Atyánk szabad választást is adott teremtménye, az ember számára. Ő nem kényszerít, nem úgy mozgat minket, mint élettelen bábokat, hanem önálló döntést enge-

dett nekünk, s ezzel együtt felelősséget is, melynek vállalása méltóságot adhat nekünk. De mindemellett adott egy jó tanácsot, melyet ki-ki az ő lelkiismerete szerint meghallgathat, aszerint élhet, vagy figyelmen kívül hagyhat. Az ajánlás így hangzik: „azt parancsolom néked ma, hogy szeresd az Urat, a te Istenedet, hogy járj az Ő útján és tartsd meg az Ő parancsolatait, rendeléseit és végzéseit, hogy élj és szaporodjál, és megáldjon téged az Úr, a te Istened a földön... az életet és a halált adtam előtökbe, az áldást és az átkot: válaszd azért az életet, hogy élhess mind te, mind a te magod” (5Móz 30,16.19)

A 5Móz 28-ban fel is vannak sorolva az áldások, amelyek következményei a jó út választásának, az átkok is, melyek a veszedelmes útnak eredményei. Elolvasásra ajánljuk odahaza a gyász bánatos napjaiban ezeket a bibliai helyeket! Annyira hangsúlyos üzenete ez a mi Urunknak, hogy a Szentírásban ismételtlen visszatérő formában többször előnkbe ötlenek. Jer 21,8 megismétli ezt az isteni felajánlást: „Íme, én előtökbe adom néktek az élet útját és a halál útját, aki az Úrra hallgat, az él.”

Jézus Krisztus pedig a mai igében, a Hegyi Beszédben még érthetőbbé teszi az üzenetet. Szoros kapuról, keskeny útról, másfelől tágas kapuról, széles útról beszél, elmondja, melyik hova vezet, és indítást ad nekünk a helyes választásra. Szükségünk van erre. A mi megítélésünk szerint is van könnyebb út és nehezebb, kényelmes, sima út és göröngyös, meredek út, tele gonddal, nélkülözéssel, betegséggel, fájdalommal. Erre szoktuk énekelni az énekeskönyv szerint: „Fogjad kezem, oly gyenge vagyok, érzem, hogy nélkülöd én járni nem tudok... Fogjad kezem, az út sötét előttem...” (267. ének)

Krisztus Urunk eme szavaiban lesz világossá, érthetővé előtünk, hogy miért választják kevesebben az élet, az örökélet útját. Éppen azért, mert az igaz élet kapuja szoros kapu és az örökélet útja keskeny út.

De mit is jelent ez a széles út és a keskeny út?

A széles út, ahova tágas kapun keresztül van belépés, a világ útja. Éppen az által megtévesztő, hogy széles. A mai világ emberei nagyrészt ezeket a széles, kényelmesebb, kikapott utakat kedvelik. Ahol gyorsan lehet haladni az érvényesülés felé. Szeretik a gyors előrehaladást jó autópályákon, légi és vízi utakon. A Himalája 8848 m magas csúcsának a megmászását, a meredek, veszélyes ösvényt, a vele járó lemondást csak a kevesek, az elszántak, a fegyelmezett türelem emberei vállalják. A világ útján sok a személyvesztés. Olcsó, csillogó, értéktelen ajándékokkal hitegetnek. Képmutató mosoly, rábeszélő hazug szavak, baráti mámoros ölelések csábítanak. A Sátán, a nagy hitető gyors sikert, sok örömet, győztes helyzeteket ígér. Sokat ígér, keveset ad. Elillanó boldogságot. Sokan, a könnyen lelkesülők későre veszik észre, hogy ez az út ráfizetéssel jár. A Sátán az ember lelkét, élete békességét, igazi szabadságát követeli magának. A Sátán megrabol. Ez az út a végén összeszűkül és a pokol mélységébe torkollik, a Seolba. Régen olvastam egy könyvet. A címe: *Via Mala*. Magyarul azt jelenti: a keserűség útja. Titok, gyűlölet, fájdalom van ezen az úton. A gonoszság, a bűn uralja a kísértések fogságába esett családapa életét. Ez a halál útja. A mi Megváltó Urunk ettől óv minket. Azt a másikat, az örökélet útját ajánlja nekünk.

Az élet útja nem kecs eget dús ígéretekkel. Szoros a kapu és keskeny az út. Lehet, hogy türelemmel kell sorban állni, várakozni kell, reménykedni kell. A keskeny úton is lehetnek félelmek, kétségek. Nem tolongnak rajta az emberek. Nem divatos út ez. De ez a biztos, a reményteljes jövő felé vezető út. Törvényei: az alázat, a kitartás, az áldozatos szolgálat, a tisztaság, az igazság szeretete, az őszinteség. Itt, közöttünk a család védelme, a közösség áldása. Láttam egy festményt, egy neves festő alkotása: az úton egy szörnyeteg készült megtámadni egy kicsiny, tehetetlen gyermeket. Már-már elragadta. Édesanyja azonban magához ölelte, felemelt karokkal, testével önfeláldozóan védelmezte. A kép alá ez volt írva: Anyai szeretet.

Gyászoló Testvéreim! Lehet, hogy az édesanya valamikor így védelmez a támadó szörnyetegtől. Vigyázzatok, hogy lábaitok, lépteitek ne hogy átcsapjon a keskeny útról a szélesre! Jó megmaradni ott, ahova az Atya hívogat, ahol együtt imádkozhatunk védelemért, hallhatjuk tanácsadó igéjét, ünnepeken együtt állhatunk meg a szeretet asztalánál, bánatban zokogva együtt kérhetjük a vigasztalást, az erőt, a megmaradást a keskeny úton, hogy senki le ne térjen arról. Jó megkeresni azt a gyülekezeti közösséget, ahol az Atya gyermekeinek Szentlélek által táplált szeretetközösségében lehetünk együtt.

Van még egy hangsúlyos üzenete ennek a vigasztaló evangéliumnak. Benne van mind az Ó-, mind az Újszövetség gondolatvilágában: Isten, a mi Mennyei Atyánk életpárti. Ő nem a halált, a pusztulást akarja. Sőt, védi az Ő gyermekei életét. Ne távolodjatok el Tőle! Halljátok szavát, hívogatását. Ő utolsó óránkon is megment, ha Hozzá fordulunk. Ebben lehet a ti reménységetek!

Maradjon meg a férj, a három gyermek, az öreg szülők, a két testvér, az unokák, rokonok emlékeztében kegyelettel, imádsággal a most elköltözött testvérünk képe. Maradjatok meg a keskeny, Isten felé vezető úton, amely elvezethet a Krisztus Urunknál való találkozásra. Ámen.

RORLÉSZ értekezleten elhangzott igehirdetések

Székely József
Kolozsvár-Alsóváros

Akinél Istennek igéje van, az igazán szólja azt!

(Megnyitó istentisztelet)

Alapige: Jeremiás 23,28–29

Nem kell az ige, a szó. Nem olyan régen valahol megismerkedtem egy vállalkozóval. Amikor bemutatkoztam és elhangzott, hogy lekipásztor vagyok, ő így válaszolt: „Hamarosan nem lesz szükség magukra, az erdélyi magyarságnak menedzserek kellenek. Ők fogják megoldani a problémákat” Különben nagyon érdekelte népünk sorsa. Amikor óvatosan előhozakodtam azzal, hogy évszázadokon át Isten igéje tartotta meg népünket, az teremtett közösséget, nehéz időkben utat mutatott, embereket vigasztalt, akkor ő szavaimra egy kézlegyintéssel válaszolt ezt mondva: „Az már a múlté! Most nem ez kell!” Ezt a mentalitást erősíti meg az a tény, hogy a negyven confirmálóm szülei közül mindössze néhányan járnak templomba, igényelve Isten igéjének a hirdetését-hallgatását. A többiek számára az a kommunikáció, az ige továbbmondása, amit mi gyakorolunk, nem jelent semmit. Ugyanúgy semmit sem jelent a református gyülekezetekben nyilvántartott személyek nyolcvan százaléka számára.

Ettől függetlenül Isten azt akarja, hogy az ő igéje szóljon. Minden emberi vélekedés, közömbösség ellenére Isten szándéka az, hogy az ő igéjét továbbmondjuk. Itt Jeremiásnál azt olvassuk, hogy: „akinél az én ígém van, beszélje az én ígémet igazán” De nem csak annyi, hogy mondjuk, hanem igazán hirdessük. Tehát nem akárhogy, nem csak úgy elnagyoltan, hanem „megbízhatóan”, hűségesen, úgy, hogy az jusson el a néphez, amit Isten egy adott helyzetben mondani akar.

Az 1Kor 1,21-ben azt olvassuk: „...tetszék az Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívőket”.

Miért kell szólni az ígét?

Nem azért, mert a nép ezt várja, akarja, még csak azért sem, mert annyira megszoktuk, hogy már nem tudjuk abbahagyni, hanem *mert Isten népét* mások, a hamis próféták, *elbolondították* (Jer 23,16). Megtömték a fejét mindenféle tartalmatlan, üres beszéddel, polyvával, mert az álomlátók álmokba ringatják őket, aminek következménye a fogság lesz. *Hamis próféták* jelentek meg, akiket nem Isten hívott el és nem is ő küldött, akik nem azt mondják, ami az Úr szájából való. Ámítják, félrevezetik a népet, hazugságot prófétálnak, saját szívük gondolatait mondják. Hazugságuk eredménye az, hogy a nép Isten nevét is elfelejti. „Nyugi-nyugi, csak semmi pánik, nem lesz annak semmi különösebb következménye, ha megveded Istent. Ó, az nem olyan nagy baj, ha megkeményedett, érzéketlenné vált a szíved Isten és felebarátod iránt, a másé is ilyen, nem kell amiatt aggódni.” Ha pedig egyesek mégis kezdenének félni, nem kell megijedni, mert „nem jó semmiféle veszedelem – békességetek lesz. Nincs semmi következménye annak, ahogyan éltek.”

Mai hamis próféták. Ide tartozik minden és mindenki, aki ehhez hasonló dolgokat hirdet. (Az is, aki arra hivatkozik, hogy Isten nevében szól, de nem Isten ígését mondja tovább, adott helyzetben elhallgatja az ige igazságát.) Békessége lesz a népnek. Az erdélyi magyarságnak is. Majd megoldja az Európai Unió a gondokat, nem lesz veszedelem, minden jól fog alakulni. Nem baj, ha ez a nép lassan-lassan elfelejti Isten nevét, ha már nem csak a mindennapok, de már a vasárnapok és ünnepek megszentelése is elmarad, ha minden elfogadottá vált és már szót sem illik emelni ellene. Az sem baj, ha a vezető politikusoknak csak választások előtt néhány héttel jut eszükbe, na nem Isten, hanem az egyház, mint kihasználható intézmény.

Hogy mennyire általánossá, megszokottá vált Isten nevének az elfelejtése, azt igazolja a következő példa: A konfirmálómmal a X. parancsolatot tanulmányozzuk. Amikor a III. parancsolatot tanultuk: „Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd, mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, aki az Ő nevét hiába felveszi”, minden konfirmáló feladatként kapta, hogy egy héten át figyelje meg az iskolában, az utcán, környezetében, hogy hányszor használja valaki fölöslegesen Isten nevét. A következő kátéórán egyesek azt mondták, hogy lehetetlen megszámolni. Mégis egynek sikerült. Pontos számot mondott: egy hét leforgása alatt 110 alkalommal hallott káromkodást. Félelmetes még elgondolni is. A HK 99. kérdésére adott felelet szerint ezekben a rettenetes bűnökben még csak elhallgatással se vegyünk részt – így tanít a Káté.

De hát, ugye, ez nem számít, amint még nagyon sok olyan magatartásforma, megnyilvánulás van, amire azt mondjuk, ugyan, milyen következménye lehet ennek? Annak sem lesz semmi következménye, ha a felnövekvő nemzedék nem keresi majd Istent, ha mindent, ami a hit köréhez tartozik egy kézlegyintéssel elintézi. Elvégre vannak fontosabb dolgok is, valamiből meg kell élni. Tágítva a kört, nem baj, ha az Európai Unió alkotmányából kimarad a keresztyén gyökerekre utaló paragrafus, ha Isten is kimarad, csak az euró maradjon erős.

Egy ilyen környezetben, és nem csak az egyházon kívüli világról van szó, létfontosságú Isten ígését igazán szólni. A 22. versben ezt olvassuk: „ha tanácsomban állottak volna, akkor az én ígémet hirdették volna az én népemnek és eltérítették volna őket az ő gonosz utaikról és az ő cselekedetöknek gonoszságától”. *A nép gonosz útról való eltérítésének, vagy megtérítésének és megtartásának az egyedüli eszköze az igazán mondott ige.* Ezt pedig azok kell hogy mondják, akik nem hagyták el az Urat. A Jeremiás korá-

ban is voltak olyanok, akik odafigyeltek Isten szavára, akik tisztességesen és becsületesen éltek, és mégis az egész népről mondja Jeremiás, hogy fogságba hurcolják. A nép állapotáért *mindenki felelős*. Nem csak azok, akiknél szokássá vált nem hallgatni Isten szavára, hanem azok is, akik nem úgy szolták, szolták az igét, nem úgy kommunikálnak, hogy az eljusson azokhoz is, akiknek nem szokásuk annak meghallása, akiknek megkegyelmezett a szíve, akik megvetik nem csak az igét, hanem magát Istent is.

Azt hiszem nem baj, ha most a mi népünkre és a mi egyházunkra is gondolunk. Annak jelenére és jövődjére. Minket, az egyre inkább egyes szám első személyben gondolkodókat ez az ige globálisan (hogy ezt a csúnya szót használjam) szólít meg. Az igét az elbolondított népnek és népért kell szólni.

II.

Ki kell mondja az igét?

„*Akinél az én igém van. Akinél Isten az ő igéjét adta.* Elsősorban Jeremiásra kell gondoljunk, aki elhívásakor azt a feladatot kapja: „menj azokhoz, akikhez küldelek téged, és beszéld mindazt, amit parancsolok neked.” Jeremiásnak Isten személyesen szájába rágta, szájába helyezte az igét: „És kinyújtá az ő kezét, és megilleté számat, és monda nékem az Úr: Ímé, az én igéimet adom a te szádba!” (Jer 1,9) Később így vall a próféta: „mintha égő tűz volna szívemben, az én csontjaimba rekesztetve...” (Jer 20,9b). Az szólja, aki az Úr tanácsában állott (22. vers). De mi van akkor, ha nem ennyire egyértelmű az ige szájtörése? Ilyen esetben talán az a recept, amit Ézsaiásnál olvasunk (50,4). „Az Úr Isten bölcs nyelvet adott én nékem, hogy tudjam erősíteni a megfáradtat beszéddel, fölserkenti minden reggel, fölserkenti fülemet, hogy hallgassak, miként a tanítványok” szólás előtt meg kell tanulni az alázatos hallgatást. Jeremiás életében is voltak olyan időszakok, amikor úgy érezte, hogy Isten szavai, amelyeket valamikor élvezett, keserűvé váltak szájában, hogy maga Isten olyan lett számára, mint a bizonytalan vízi csalóka patak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nem kell szólni az igét, hogy lejárt volna a megbízatás.

A nemrég lezajlott segédlelkész-továbbképzőn, amelynek az igehirdetés volt a tárgya, többek között ez a megállapítás is elhangzott: „Prédikálunk, mert nem tudjuk abba hagyni”, én ezt azzal egészíteném ki, hogy még ha abba is akarnánk hagyni, nem tehetjük, mert megszólalt a harang, mert a házasságkötés időpontja meg van határozva, mert a temetést bejelentették.

Mi, lelkipásztorok beálltunk, Isten beállított a próféták sorába. Ma mi vagyunk azok (de nem csak mi), akik alkalmas és alkalmatlan időben kell hogy szóljunk az Isten igéjéről.

Igen, *mi kell szóljunk* egy olyan korban, amelyben a szavak szinte semmit sem számítanak, amikor a képek világában él a környező világ. Ebben a világban mi még mindig a szó szolgálóiként élünk. Mi az ige egyháza vagyunk. Erre utal a protestáns körökben elterjedt prédikátor név is. Mi ott is beszélünk (a sírnál), ahol mindenki más hallgat, olyan helyzetekben is megszólalunk, amikor másoknak semmi mondanivalójuk nincs, vagy ha volna is, nem kényszerülnek arra, hogy meg is fogalmazzák. Valahányszor megszólalunk, Isten megbízottjaiként tesszük. Amit mondunk az más, mint ami általában hallható. A kimondott ige mássága minket is mássá, gyakran idegenné tesz saját környezetünkben is.

A reformátori teológia, az ige teológiája, ami egyszerűen azt jelenti, hogy többé nem a szent hely garantálja az üdvösséget, nem is a szent idők, alkalmak vagy formulák, csak az ige, az Isten nevében kimondott szó. Csak ez teremt hitet, csak az igén keresztül aján-

dékoz Isten Szent Lelket és csak az ige mentheti meg az emberi életeket. A hit hallásból van, a hallás pedig a prédikálás által... Éppen ezért...

III.

Nem mindegy, hogy hogyan szólunk

Egy-két dologra illik odafigyelni, ha már a szó a kenyerünk, ha ezt akarja Isten felhasználni. A mai találkozás is ezért van. A ma elhangzó előadások majd bővebben kifejtik a kérdést. Én a mai alapige alapján a kommunikáció egyik alapvető jellemzőjére, követelményére utalok. Nem én találtam ki, Isten igénye, elvárása ez a megszólaló irányába: „akinél az én igém van, beszélje az én igémet igazán” Biztos vagyok abban, hogy nem baj, ha a hangsúlyt erre az IGAZÁN-ra helyezzük.

Az Isten tanácsában álló próféta, akinek megadatik, hogy lássa és hallja az Úr igéjét, az nem mondhat mást, csak azt, ami az Ő szájából származik. Aki figyelmez az igében magát kijelentő Istenre, az igazán, ferdítés nélkül, hitelesen beszél tovább az igét. Az nem figyel az álomlátók álmaira, azokra, akik magabiztosan azt hirdetik, hogy mindegy miként él az ember. Az az égető, a sziklát is porrá zúzó igét mondja, amikor azt kell mondania. Persze van alkalom, amikor az ige nem csupán *éget* vagy *összetör*, hanem simogat, vigasztal, megerősít, amikor *megtérésre hívja* a bűnös embert (az ítélet szava mellett a bűnbocsánat, a *kegyelem szava*, amely megtérésre hív). De amikor a nép elfordul Istentől, akkor Ő ítél.

Az ige igaz hirdetésének az a célja, hogy a népet eltérítse a gonosz útról, visszatérítse a magát kijelentő Istenhez és megtartsa az embert. Az ige hirdetés bolondsága által tartja meg Isten a hívőket.

IV.

Az ige hatalma

Az igazán mondott ige olyan, mint a *tiszta búza*. Nincs semmi köze a polyvához.

A búza a mindennapi kenyeret, az életet jelenti. Akinek búzája termett, annak van jövője. Az igazán hirdetett ige életet teremt, jövődőt a Jeremiás korában, és azóta is. A jelen és a jövődő garanciája nem a tartalmatlan, üres, álmodozó polyvabeszédben, a fecsegő-locsogó semmitmondásban, a horoszkópos jövődőlésben, hanem Isten igéjében van. Amiként a búzát nem szokták összekeverni a polyvával, vagy ha netán összekeveredett, mindent megtesznek azért, hogy elválasszák, úgy Isten igéjét nem lehet, nem szabad összekeverni az álomlátók hazugságaival. A polyvát megégeti az olthatatlan tűz! Vagy elfújja a szél! A búza pedig a gazda csűrbe takarítatik. (Ez az igemag sorsa a Jézus példázataiban.) Keresztelő János a pusztában úgy prédikál Jézusról, mint akinek *szórolapát van az kezében és megtisztítja az ő szérűjét, és az ő gabonáját csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel*. Vagy a búza és a konkoly példázatában a konkolyt kévékbe kötik és megégetik...

Az ige olyan, mint a tűz, és mint a sziklazúzó pöröly, adott esetben *éget és összetör*. (Cselekvő erő, ami nem a prófétától függ.)

A *tűzzel* kapcsolatban mindenképpen az *ítéletre* kell gondolnunk. Felfedi és megsemmisíti a hazugságot, az igazságtalanságot. Az üres, tartalmatlan álmodozást, a félrevezető, hazug beszédet megégeti. Nem a próféta kell a saját gondolatait mondja, hanem a meghallott igét kell továbbmondja, amely néven nevezi a dolgokat, a jót nem mondja rossznak és a rosszat nem nevezi jónak. Mert mi köze van a búzának a polyvához?

Az is bűn, ha elhallgatom az ige *égető* igazságát. Ha az ige kényszerítő hatására nem mondom ki a kimondanivalókat! Ha a bűnt nem nevezem bűnnek! Ha nem vállalom a szembesítést, a konfrontációt, mert az kényelmetlen lehet!

Az 1Kor 3,11–15-re mindannyian emlékszünk. Az idei imahéten hallottuk, prédikáltuk: Hogy ki-ki mit épített föl a Krisztus fundamentumára, aranyat vagy pozdorját, azt a tűz próbálja meg.

Összetör. A szívüknek keménységében járókat, vagy éppen a kemény szívet töri össze. Hatalmas erő rejlik benne.

A tűzzel nem jó játszani, komolyan kell venni! Az Isten meghallott igéjét igazán kell továbbmondanunk, magunknak és egymásnak, hogy ha kell, életet tápláló búza legyen, ha szükséges, salakot kiegészítő, megtisztító tűz, vagy megkeményedett emberi szívet is összetörő erő. Csak ez térít meg és tart meg bennünket! Ámen.

Zöld György

Székelylvaja

Áldott az Isten!

(Záró istentisztelet)

Alapige: 1Péter 1,1–5

Kedves Szolgatársak! Testvéreim az Úrban!

Az alkalmi istentiszteletekre való készülés legnehezebb időszaka számomra mindig az, amíg keresem az ige és a szolgálati alkalom közötti páthuzamokat. Ha ezt megtaláltam, megérint egy különös béke, és ezt követően egy kicsit könnyebb. Jó, ha ez hamar megtörténik. Kínos, ha későre. Így voltam ezzel a mai alkalmi szolgálattal is, mert ez is az, s a Losungen mai Igéjével kezdett oldódni ez a feszültség.

1. Igénk üzenete *szétszórtságban élő, szenvedő keresztyéneknek szól először*. Azoknak, akik Pontusban, Galáciában, Kappadóciában, Bithiniában élnek, mint elszéledt jövővények. Nem egészen tisztázott, hogy ezt hogyan kell értenünk. Van olyan vélemény, hogy ők a hitükért üldözött első szenvedő keresztyének, kik otthonuktól elszakadva, idegen földön kénytelenek élni. Többen úgy vélik, hogy az igei szemlélet cseng vissza a megszólításban „idegenek és vándorok e földön”, kik „jobb hazát keresnek” (Zsid 11). Bárhogy is legyen, az egyértelmű, hogy a felolvasott ige *alaphangja a hála és az Úr dicsérete*. Ha az Ige tükrébe nézünk, most húsvét után, és ha őszinték vagyunk önmagunkhoz, be kell ismernünk: egyházi életünk, és ezen belül az istentiszteleteink alaphangja nem a hála, nem a kitörő öröm, nem is az Úr dicsérte és magasztalása, hanem sokkal inkább a panaszkodás, a szomorúság, sőt komorság is. Sokszor fokozottan ránk illik Krisztus kérdése, mellyel meg is dorgálja az emmausi tanítványokat: „Miért vagytok szomorú ábrázattal” (Lk 24,17) – húsvét után?

Talán már észre sem vesszük, hogy a közélet ilyenyszerű indulatai nemcsak beszívárogtak, hanem beáradtak egyházi életünkbe is. Nem vesszük észre, hogy a szükséges, de mégis csak mulandó anyagiakért való tusakodás meghatározza a gyülekezeti hangulatot, s attól még a háromnapos ünnep alatt sem tudunk igazán szabadulni. Erre is igaz az apostol intése: „Atyámfiai! Nem kellene ezeknek így lenni” (Jak 3,10). Felolvasott igénk alaphangja tehát a hála, az öröm és az Úr magasztalása. Keressük azokat a titkokat, melyek Péter szívében ezeket az indulatokat megszülték!

2. *Áldott az Isten, hogy a keresztyének „ki vannak választva az Atya Isten eleve rendelése szerint”!* Ki vannak választva! Biztos vagyok benne, kedves Szolgatársaim, hogy-

ha igénknek csak ezt a kijelentését *felmérjük, megértjük és elfogadjuk, alapjaiban változik meg*, változhat meg mind az egyéni életünk, mind egyházi közhangulatunk.

A nagyvilág, ez a hatalmasnak tűnő Föld, melyen élünk, egy kb. 12 000 km átmérőjű gömböcske. Az éltető, meleget adó Naptól hozzávetőlegesen 150 millió kilométernyi távolságra van. Abban a naprendszerben járja keringve, forogva a maga útját, melynek átmérője kb. 12 milliárd km. Nem szólok a galaktikánkról, hiszen az arányok így is félelmetesek, szinte felfoghatatlanok. Naprendszerünkben kisebb e Föld, melyen élünk, mint e hatalmas, gyönyörű templomban egy elejtett borsszem. Sokkal kisebb az aránya! Nos, ezen az aprócska borsszemen élve ágál a maga kis kakaslétráján a büszke emberiség. Egy tudós kiszámította, s magam is utána számoltam: ez a pár milliárd beképzelt, rohangáló, háborúzó emberke egy 1 km³-es dobozba kényelmesen beférne. Felfoghatatlan, mennyire porszemek vagyunk!

Mit mond az ige? Isten ezt a porszemek porszemét kiválasztotta. Sőt, a mi esetünkben e csoda tovább fokozódik: az az Úr, aki ezt az egész világot kézen tartja és igazgatja, az elválasztottak között is kiválaszt némelyeket, s a szószékre küldi őket, hogy hirdessék az Ő nagyságos dolgait. S AZ, akire nézve teremtettek mindenenek, ezeket egyenesen barátainak fogadja (Jn 15).

Amikor Arany megkapja Petőfi elismerő, barátságba fogadó sorait, őszinte szelídséggel és alázattal így válaszol:

Zavarva lelkem, mint a bomlott cimbalom;
Örül a szívem és mégis sajog belé,
Hányja, veti a hab: miért e *nagy* jutalom?
Petőfit barátul mégsem érdemelé.

S mi vagyok én, kérded. Egy népi sarjadék,
Ki törzsömnek élek, érette, általa;
Sorsa az én sorsom s ha dalra olvadék,
Otthon lelé magát ajakimon dala.

(Arany János: *Válasz Petőfinek*)

Szelídség, öröm, hála egy emberi szívben egy ember barátságáért. Mennyivel inkább kell hálára késztesen az Ő barátsága! Közismert Dávid rácsodálkozása e kiválasztó kegyelemre, mely a 8. zsoltárban olvasható. Péter azon az emlékezetes reggelen, amikor az Ő parancsára kiveti a hálót megérezte, hogy kicsiny halászbárkájában érintkezett a menny dicsősége az ő porszemnyi világával, térdre hullva kiált fel: Eredj el Uram tőlem, mert bűnös ember vagyok én! (Lk 5,8)

Kedves Szolgatársaim! Amíg nem látom Őt így és magamat a magam helyén, addig nem születik meg szívemben a hála. Addig panasz és zúgolódás lakozik abban, A költő így figyelmeztet:

Hálából élünk, ha élünk.
Hála nélkül mi más az élet
Szakadéknyi mély hiányérzet,
Mibe az ember beleszédül?

(Füle Lajos: *A hálából*)

3. *Áldott az Isten*, hogy nemcsak kiválasztott, hanem „*újonnan szült* minket *élő reménységre Jézus Krisztusnak* halálból való *feltámadása által*” (3. vers) – vall továbbá boldogan az apostol. Péter számára a feltámadás nem tan, nem legenda, hanem valóságosan átélt, megtapasztalt csoda. A második levélben szükségesnek találja kihangsúlyoz-

ni: Nem mesterkélte meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, hanem mint akik szemlélői voltunk az Ő nagyságának (2Pt 1,16). Amikor Jézus arról az örömről beszél, melyet senki el vehet tőlünk (Jn 16,22), még nem értette az Úr szavait. A kereszti fájdalmaiktól is óvni akarta Mesterét: „Uram, nem eshetik ez meg veled.” Éjszaka megijed és tagad, de az asszonyok szavára azonnal elindul, s bár a hegyen fölfelé elmarad, de a sírba ő lép be hamarabb, és a feltámadott Úr megjelentette magát neki. Az Emmausból visszatérőknek ő maga mondja el a boldog találkozást. Öröme kibeszélhetetlen öröm. Közös örömük pedig olyan nagy, hogy hinni sem tudnak az öröm miatt, csak csodálkoznak (Lk 24,41)! A főtanács előtt pedig úgy vall, hogy nem teheti, hogy amiket hallott és látott, azokról ne szóljon. Áldott az Isten a feltámadásban adott élő reménységért, küldi személyes biztatását és vallomását a szenvedő testvéreknek az apostol.

Kedves Szolgatársak! A költő vallomásával kell kimondjuk közvetlenül húsvét után: valahogy, valamikor a feltámadásnak ez a boldog, élő reménységet hozó öröme elillant.

Nincs, nincs,
Elszállt, elillant az évek során.
Őszökkel, tavaszokkal,
Bűnökkel, bajokkal,
Vándormadarakkal.
Nem tudom, kivel, nem tudom, mivel
Nem tudom, hogyan,
Micsoda percekkel, órákkal, tolvajokkal
Illant el, szökött el, tűnt el, párolgott el”
(Reményik Sándor: *És a szívem is...*)

a feltámadás kibeszélhetetlen öröme és élő reménysége. Amikor a reménytelenség közhangulata valóságosan benyomul a sajtó, a rádió, a tévé útján otthonainkba, kérnünk kell újra meg újra Urunktól ezt az élő reménységet magunk és a ránk bízottak számára egyaránt!

4. *Áldott legyen az Úr, hogy „romolhatatlan, szeplőtelen és hervadhatatlan örökség”* van fenntartva a mennyekben a választottak számára, kiált fel boldogan az apostol. Milyen sokféle örökséget tartanak számon e világon! Családi, nemzeti, népi, kulturális, történelmi és egyházi –, hogy csak néhányat említsünk. Mennyire fontos tud lenni mindenik. Milyen hatalmas áldozatot tud hozni akár az egyén, akár a közösség öröksége védelmében és megtartásáért! Foggal és körömmel harcol érette sokszor, hogy aztán néhány év múlva az enyészet áldozata legyen. Lelkipásztor Testvéreim, bizonyára sok megrázó példát tudnátok felhozni ennek igazolására. Jól emlékszem első szolgálati helyemen arra a szalmafedeles, pítvaros, szép fekvésű, verőfényes, már-már romantikus mezőségi parasztházra, melynek lakója „betelve az élettel”, jó öreg korban elhunyt. Kíváncsian kérdeztem rá az egyik közeli szomszédra: „Vajon ki lesz e szép kis ház lakója?” Ő, ismerve a körülményeket, meggyőződéssel válaszolt: „Senki, tiszteletes úr. Össze fog dőlni. Az örökösök nem fognak tudni megegyezni.” Így mondta. E szavakkal. És sajnos, így is lett!

A mennyei örökség fenn van tartva. Azt az örökösöktől elvitatni nem lehet. „Boldog nép az, amelynek Istene az Úr... melyet Ő örökségül választott magának” mondja szent nyugalommal a zoltáros. (Zsolt 33) Pál a Filippi levélben kárnak és szemétnak ítél mindent ez örökség mellett. Ne vessük meg földi kincseinket, csak kerüljön minden a maga helyére! Az emberiség kultúrtörténetének lélegzetelállító hatalmas alkotásai – milyen ér-

dekes –, éppen arról tanúskodnak, hogy minden romlandó. A nagy műrecek nem a tisztaságot és szeplőteleniséget, hanem sokkal inkább az erőszakot hirdetik. A hatalmon levők nem a hervadhatatlanságot szolgálják, hanem sokkal inkább azon igyekeznek, hogy az elődök dicsőségét feledtessék.

Kedves Szolgatársaim! Nagyon félek attól, hogy a jogos, törvényes, de elrabolt örökségünkért való harcban túl sok energiát elégetünk, miközben megfeledezünk arról, ami az apostolnak olyan határtalan békét, örömet, nyugalmat adott – a mennyei örökségről. Semmiről sem mondhatunk le, de semmi sem mehet a mennyei örökség rovására. És az anyaszentegyháznak, még ha népszerűtlenséget is jelent, ki kell mondania, önteltség és gőg nélkül, de szent komolysággal: „Ne tévelyegjete: se paráznák, se bálványimádók, se házasságtörők, se pulyák, se férfiszexplószítók, se lopók... nem örökölhetik Isten országát.” (1Kor 6,9–10)

5. *Áldott az Isten, hogy az örökösöket az Ő „hatalma őrzi hit által az üdvösségre”.* Igaz, hogy az Ő útjai mások, mint a mi útjaink. Az Ő gondolatai mások, mint a mi gondolataink. De azoknak, akik Istent szeretik, *minden* javukra van. Nem véletlen az, hogy a feltámadott Úr háromszor teszi fel Péternek a kérdést: „Szeretsz-e engem?” Ennek tisztázása után már csak egy kérdés fog elhangzani: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” (ApCsel 9,6) Aki így kérdez, az tudja, hogy Dánielnek az oroszlánok verme ugyanúgy javára volt, mint Péternek vagy Pálnak a börtön, mint Jóbnak vagy Bartimeusnak a testi szenvedés, mert ott és abban tapasztalták meg leginkább Isten megtartó kegyelmét és szabadító szeretetét.

Kisebbségi létünkben, szétszórtságunkban ugyanúgy véd és őrzi az Úrnak kegyelme. Állapotunk, helyzetünk nem a véletlen játéka vagy önkénye. Kérdésünk naponta csak az lehet: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” A mennyei örökség készen van. Az örökösöket Isten őrzi hit által, ami majd az utolsó időben lesz nyilvánvalóvá. Isten népe időnként hamis ábrándokat kerget, vagy azoknak esik áldozatul, s ilyenkor az Úr figyelmezteti őket. Ha kell a természet erőivel. Máskor a mindenkori történelmi eseményekkel, hogy lássa meg az Ő népe: „Jobb az Úrban bízni, mint az emberekben reménykedni. Jobb az Úrban bízni, mint a főemberekben reménykedni.” (Zsolt 118,8–9)

Az Úr adjon látó szemeket és halló füleket megismerni az Ő jeleit, hogy alkalmas és alkalmatlan időben tudjuk továbbadni a mennyei intelmet: „Ímé, hamar eljövök. Tartsd meg, ami nálad van, hogy senki el ne vegye a te koronádat.” (Jel 3,11) Ámen.

(Lelkészerkezet, Kolozsvár 2005. március 31.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Martin Buber

Haszid történetek

„Magadnak”

Egyszer együtt ültek és iszogattak a haszidim, amikor a rabbi belépett. Tekintetét nem találták nagyon barátságosnak. – Talán az nem tetszik, hogy iszunk, rabbi? – kérdezték. – Nem úgy van-e, hogy ha a haszidim összeülnek és iszogatnak, ugyanolyan, mintha a Tórát tanulmányoznák?! – Van a Tórában néhány rész, amely egyszer szentül, máskor profánul érthető. Az áll az Írásban, hogy: „És monda az Úr Mózesnek: vágj magadnak két kötőablát”, de az is: „Ne csinálj magadnak faragott képet.” Mi az oka, hogy ugyanaz a szó egyszer szent, máskor profán? Tudjátok meg, hogy ez azért van, mert az a szó, hogy „magadnak” az első esetben a szent mögé, a második esetben pedig elé kerül. Minden cselekedettel így van ez. Ahol a „magadnak” csak követi a szót, ott minden szent, ahol elől áll, ott minden profán.

Mások öröme

Egy másik alkalommal szintén kinevették a lechowiczi rabbit a mitnagdim. Nevetésüket csak egy mosollyal nyugtázta: – Egyetlen lényt sem azért teremtett az Isten, hogy ne másoknak okozzon örömet. Engem is mások örömeire teremtett; a hozzám közel állóknak azért, hogy közelségem javukra váljék; számotokra pedig azért, hogy gúnyolódhassatok rajtam. – Elkomorodva hallgatták szavait a mitnagdim.

Angyalok és emberek

A Kobryni egyszer az ég felé fordulva felsóhajtott: – Angyalkák, angyalkák! Nem nagy dolog ott fönn az égben angyalkának lenni! Nem kell ennetek, innotok, gyerekeket nemzenetek, pénzt keresnetek. Ugorjatok csak le egyszer ide a földre, vesződjetek csak evéssel, ivással, gyermeknemzéssel, pénzszerzéssel! Majd meglátjuk, sikerül-e angyalnak maradnotok! Ha igen, akkor büszkék lehettek magatokra, most azonban nem!

Közlegény

A kobryni mesélte a következő történetet: – Mikor egyszer fiatal koromban mestereknél, a lechowiczi Mordekháj rabbinál töltöttem purím ünnepét, étkezés közben a tanítóm egyszer csak felkiáltott: „Ma az ajándékok napja van, elérkezett az adakozás ideje. Mindenki megkapja tőlem azt az erőt és képességet, amelyre szüksége van a szolgálathoz, csak ki kell nyújtania érte a kezét.” A tanítványok különféle szellemi adományokat kértek és kaptak a rabbitól, aki végül tőlem is megkérdezte: „Nos, Móske, te mit szeretnél?” Legyűrve szégyenkezésemet azt mondtam: „Nem kérek olyan adományt, amelyet nem szolgáltam meg. Közlegény szeretnék lenni, úgy szerezzek érdemet!”

Egy zsidó

Halála előtt így szólt Slómó Hajjim rabbi a fiaihoz: – Gyermekeim, ne gondoljátok, hogy apátok caddik, „rebe” vagy egy „jó zsidó”^{*} volt – de csalárd sem volt: csupán egy zsidó akart lenni.

^{*} Mindkettő (a rabbi juddisül: rebe) a caddik népies megjelölése.